het Pels-team

Krant ter gelegenheid van de laatste deelname van Café de Pels aan het P-toernooi. 24 mei 1999

Met bijdragen van:

Barbara Beukeveld

Jan Donkers

Eric Eldering

Marie-Jo Hermans

Mark van den Heuvel

Cor Jansma

Keimpe

Frank Ketelaar

Auke Kok

Frans Kotterer

Nico Kroese

Han Lips

Nico de Louw

't Monumentje

Jaap Nolst Trenité

Wybrand Scheffer

Henk Spaan

Hans Steenbergen

Klaas Treurniet

Harry Valkenet

Peter Valkenet

Rik Vrijman

Dirk Wiarda

Monique Wolf

FOTO: ALLARD BOVENBERG

Voetballen en drinken

Keimpe

Ergens in de jaren tachtig speelden we in de voorronden tegen Paradiso. De spits was een mooie sterke zwarte man. Als voorstopper - voorstoppers bijten de spits af - werd ik geacht hem op te vangen. Dat lukte redelijk, tot er een lange hoge bal kwam richting strafschopgebied. Tegelijk gingen we de lucht in. Hoe het kopduel afliep, kan ik mij niet herinneren, wel dat ik eerder terug was op moeder aarde en hij met een scherpe nop in mijn kuit belandde en daar een jaap van circa tien centimeter trok. Het was mijn laatste wedstrijd van het toernooi. Lijdzaam moest ik toezien hoe Frits B. in de halve finale bij een uittrap, die anders voor mijn rekening was geweest, in de grond trapte, waarna de spits van de tegenstander geen moeite had te scoren en het die avond niet kwam tot een van die unieke kampioensfeesten.

Nadat de kuit weer normale proporties had aangenomen en de wond was geheeld, bleef er een litteken over. Welnu, als ik drink dan vormt zich op deze kuit een adertje dat zich zigzaggend over het litteken beweegt. Op deze manier word ik (zeer) geregeld, op intieme plekken als de douche en het toilet, herinnerd aan een mooie combinatie. Het paar op mijn kuit is de belichaming van het samengaan van drinken en voetbal, het mene tekel van café en grasmat. In dat verband heb ik het recht de opheffing van het Pels-team te zien als een capital crime.

Ach Pels-team, team van onafhankelijke doelmannen, stugge achterhoedes, talentrijke middenvelders, frêle, dartele voorhoedes, heilige vrouwen, coaches tegen wil en dank en voetbalsceptische sponsors.

Onafhankelijke doelmannen. Mooie keepers hadden we, maar ze waren ons niet trouw. In 1981 stopte Wilbert G. namens Schiller de penalty van Arrestide, waardoor ons de hoofdprijs ontging. En Jaap N. zagen we de laatste jaren ook slechts aan de andere kant. Joost kwam terug van weggeweest en stopte - ten koste van een verstuikte hand - die ene keiharde penalty, die later op de avond Hans S. aanzette tot een onvermoede kampioensdans op de bar.

Stugge achterhoedes. Op het eerste gezicht geen talenten; neem uit de oude teams een back als Pieter L., die al in het gips zat voor ie begon. Of Leo H., die de spagaat-sliding toepaste om zich te verzekeren tegen schijnbewegingen van tegenstanders. Maar ook Jan D., Paul G. en Rob ten P., en in de latere teams Frans K. en Frank K., teerden vooral op karakter en de overtuiging dat niemand hen ongestraft kon passeren. Coach Wiarda wist het wel: zonder zoveel onverzettelijkheid geen victorie. In het centrum speelden achter de voorstopper de mannen met het overzicht, achtereenvolgens Nico K., Pieter V. en Matthijs van N.

Talentrijke middenvelders. Dat begon in de jaren zeventig met Tom E., een van die voetballers die zonder scheenbeschermers en met afgezakte kousen speelden, waar kenmerk van talent. In latere teams waren het de a-typische, maar balvaste handelingen van Nico de L., de vasthoudendheid van Mark van den H., de actieradius van Auke K. en de draaibewegingen van Hans S, waar de tegenstanders vaak geen antwoord op hadden.

Dartele voorhoedes, met snelle buitenspelers. In de jaren zeventig zag ik Jeroen H. en Djien langs de lijn rennen en zelfs Sjoerd B., alhoewel die nogal eens vergat de bal mee te nemen. Daarna kwamen Wybrand S., Rik V. en Harry en Peter V, die met hun onbevangen gretigheid het Pels-team wellicht nog wel het meest van andere ploegen deden onderscheiden. Als ze niet zelf de doelpunten maakten, dan lieten ze het over aan de spitsen. Maarten en Klaas T. hadden hun lengte mee en scoorden vaak bijna. Het mooiste doelpunt dat ik mij herinner kwam overigens van het middenveld, van de voet van Eric E.: in een finale een verraderlijke boogbal van buiten het strafschopgebied, waar de zeer goede keeper geen raad mee wist. Het was het jaar van Spaan.

Heilige vrouwen. Ik noem geen namen. Ze hadden een P, ze hadden een E, ze hadden een L, ze hadden een S.

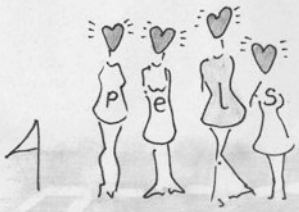

(Illustratie: Barbara Beukeveld)

Coaches tegen wil en dank, die ondanks zichzelf glommen als er een kampioenschap werd behaald: Wiarda, Spaan en Eldering. Hun toespraken, voor en/of na de wedstrijd, komen vast elders in dit nummer ter sprake.

En ten slotte de voetbalsceptische sponsors. Rob Klap, sponsor van alle eerste P-teams, sponsor trouwens van een hele generatie P-personeel. Daarna kwam Anton A. en vervolgens Maarten V., die het ontbijt tot kunst verhief en zo de meeste kampioenschappen genereerde. Als hij op het veld aanwezig was, dan stond ie vaak alleen, ergens in de buurt van een cornervlag. Klaar om weg te lopen. Dat doet ie nu definitief. Hij houdt op met sponsoren, maar blijft schenken en dus zullen wij aan de tap voetballen en drinken bijeenhouden. Maarten bedankt!

Dames en heren, meisjes en jongens

Jan Donkers

Op verzoek van Rob, Anton en Maarten, de drie respectievelijke eigenaars van de Pels, ben ik bezig met een prehistorische studie naar het ontstaan van het Pels-voetbal. Een studie die uiteindelijk een antwoord zal moeten geven op vragen als: wat is het specifieke van Pels-voetbal? Hoe komt het toch dat zo'n klein, onooglijk cafeetje met een artistiek imago in 1983 heel sportminnend Amsterdam verraste door de P-bokaal te veroveren? En vervolgens, ook daarna, tot aan het millennium, zo'n prominente rol bleef spelen in het Amsterdamse voetbal? Het is een opdracht die ik met plezier aanvaard en ik kan zeggen dat ik alvast aan de research ben begonnen. Enkele bijzonder interessante feiten zijn daarbij aan het licht gekomen.

Zo is mij gebleken dat in zekere zin de geschiedenis in de vroege jaren zeventig begint, in het pittoreske Bourgondische stadje Bligny. Naar verluidt huurde Rob Klap een autobus waarmee iedereen die ooit wel eens tegen een bal had geschopt plus aanhang naar Frankrijk werd vervoerd. Tot die aanhang behoorde, behalve een grote schare van de meest lieftallige Pelsbezoeksters als Lyda, Marina, Hester, Tineke, Saskia en wie al niet, ook Willem van Malsen. Willem had besloten dat het innemen van een half dozijn biertjes het meest probate middel was tegen zijn wagenangst. Dat hielp weliswaar, maar liet hem ook rond Breda in een diepe slaap wegzakken, waaruit hij pas ter hoogte van Mons ontwaakte.

"Wat is dat België toch een zootje!", verkondigde hij luidkeels, zijn ogen uitwrijvend, waarna hij al even luid mededeelde dat hij moest plassen. De chauffeur had evenwel verordonneerd dat de eerste plaspauze pas even boven Parijs zou plaatsvinden, en dus was goede raad aan de prijzige kant. Afknijpen was, zo wisten we, niet Willems sterkste punt, en dus werden alle lege flessen die we in de bus konden vinden op een rij gezet op de achterbank. Een team van vrijwilligsters stond klaar om één voor één de flessen strak tegen Willems met de hobbelige weg meedeinende leuter te duwen, net zolang tot de nood gelenigd was.

Toen de plasplaats was bereikt, deed zich daar een ander probleem voor. Gilles (een van de supporters maar ook een potentiële invaller) moest niet alleen plassen, maar ook poepen. Zoals een goed opgevoed mens betaamt, deed hij dat verstopt in de bosjes. Maar wie schetst zijn verbazing toen hij, onverwacht geconfronteerd met een vrij moeilijke bevalling, opeens de motor van de bus al hoorde starten. Met de broek rond de enkels, zijn drol nog maar half knipperend tegen het daglicht, kangoeroede hij richting bus, die echter juist op het moment dat hij hem in zijn blikveld kreeg van de parkeerplaats wegtufde. Pas even boven Bligny vroeg iemand: "Waar is Gilles toch?" Geen wonder dat hij later nooit meer voor enig P-team wilde voetballen.

De wedstrijd in Bligny ging verloren overigens. Hiervoor waren enkele factoren verantwoordelijk. Daar was allereerst de fenomenale kwaliteit én de hoeveelheid van de Bourgogne die werd geschonken door de eigenaar van Les Trois Faisans, onze tegenstander. Verder was er de enorme mentale kracht die, louter door haar aanwezigheid, door onze vrouwelijke aanhang abusievelijk aan de tegenstanders werd meegegeven (misschien geschiedde dit onwillekeurig, maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat bijvoorbeeld Lyda de vijandelijke keeper - *le gardien de but* - wel héél positief inspireerde). En verder werkte de extreme tucht die coach Van Malsen zijn spelers oplegde, met alle respect, uiteindelijk averechts. Ik bedoel, niet neuken voor de wedstrijd, akkoord, maar enkele malen per nacht inspectie met wapenstok en flashlight, gevolgd door een fikse straftraining bij het ochtendkrieken voor hen die in overtreding waren geweest... Contraproductief werkte het. Lucas van der Land (zijn zoon René, ook al weer dood, voetbalde mee) deed zijn best als scheidsrechter nog het een en ander recht te trekken, maar de wedstrijd ging reddeloos verloren.

Er kwam nog een return. Als ik het wel heb ergens in de Bijlmer. Volgens mij verloren we die ook. Jeroen Henneman deed toen nog mee, ik zie Jan Willem Lodder en Nico Kroese. Misschien ook Freek de Jonge, die had bedongen dat zijn talentvoller (qua voetbal dan) partner Bram Vermeulen niet mee mocht doen ("Ik heb die man al de hele week om me heen"). Het moet in die tijd zijn geweest dat we onze wekelijkse dinsdagvondpartijtjes begonnen in het Amsterdamse Bos. Om de patronen te laten inslijten.

Er kwam een oefenpartij tegen de Palm, toen al een café met een verdachte reputatie. Mijn directe tegenstander was een tengere zwarte jongen met één passeerbeweging. Die had ik snel door. Ik nam hem de bal af. En nog een keer. En nog een keer. Maar telkens als ik met de bal naar de andere kant oprukte, schopte hij me genadeloos vol op de achillespezen. "Scheids!!" Tevergeefs. Na de derde keer posteerde ik me dreigend tegenover hem en zei: "Nog één keer, en ik sla jou helemaal in mekaar!" Hij grijnsde welwillend. Onze stopper (wie?) nam me even terzijde en fluisterde: "Weet je wie jij zodadelijk helemaal in elkaar gaat slaan? Dat is James Vrij, Europees bokskampioen."

Mooie tijden. En toen deed ineens een nieuwe generatie zijn intrede. Met een combinatie van routine en jong elan wonnen we even verrassend als terecht de beker in 1983. God wat een avond. God wat een trainingskamp op Texel (zie elders). De rest van mijn leven zal ik vele beelden van mijn overleden vriend Dirk Wiarda meedragen, maar weinige zo indringend als hoe hij 's ochtends blootsvoets de trap van hotel Juliana af strompelde.

"Juffrouw, is er nog wat te eten?"

"Dirk, doe eerst je sokken aan."

De gedweeheid waarmee hij naar boven terugkeerde.

De rest is geen prehistorie maar historie.
Die zal door anderen geschreven moeten worden.

Debuteren doe je zó

Auke Kok

Mensen vragen mij wel eens: "Hoe ben jij er ooit in geslaagd tot het Pels-team door te dringen?" Om daar gelijk aan toe te voegen: "Want zo goed ben je helemaal niet." Over dat laatste gaan we het hier niet hebben. Het eerste wil ik wel toelichten. Om te beginnen moest je zorgen dat je wel eens in Café de Pels kwam (we spreken van lang geleden). Dat deed ik. Het hielp niets. Er scheen wel een team te zijn, alleen dat openbaarde zich niet zo eenvoudig. Het leek wel een geest, een virtuele grootheid waar uitsluitend met respect over werd gesproken. "Hangt er in het voorjaar soms een aanmeldingsformulier naast de bar?" vroeg ik aan de luidruchtige grapjas achter de bar, Maarten Heuvel. Ik zei hem dat Klaas mij ging brengen. Na een glimlachje betrok zijn gezicht. "Vergis je niet, het gaat er wel om, op zo'n dag." Indrukwekkende tekst. Hij wist niets van mij, maar hij wist wel dat ik het erg moeilijk zou krijgen. Het is de bluf die past bij een winnaarselftal: leden van het team zijn stukken beter dan niet-leden, anders waren de niet-leden wel lid. Totdat het tegendeel is bewezen natuurlijk, maar dan zijn er altijd nog scheidsrechters, windstoten, grasspollen ter verdediging van het mirakelse feit dat de natuurwetten eventjes niet tot uitdrukking zijn gekomen op het scorebord. Deze houding geeft de teamleden een gevoel van uitverkorenheid, ze gaan er beter door spelen. Ik had meteen waardering voor Mark. Ik houd van weerstand. Mark stond bekend als de man die een finale had beslist. Ik besloot zijn plek over te nemen.

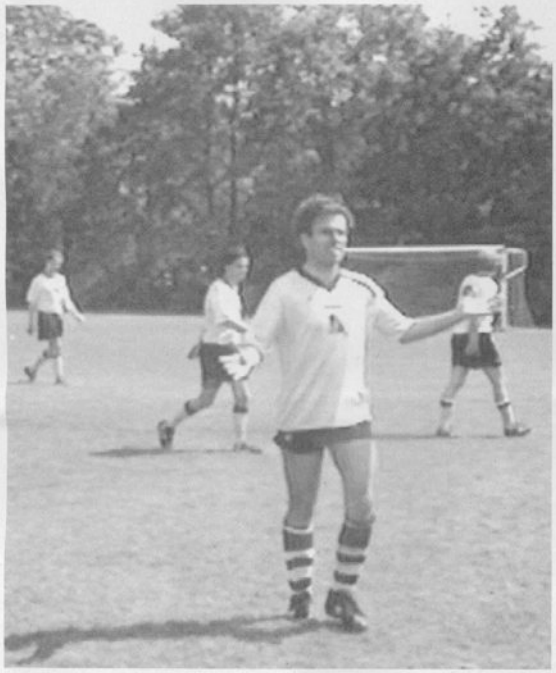

foto: Wiarda

Auke verlaat het veld na zijn debuut in de wedstrijd Pels-Gruter: 2-0 (1993)

Eerst moest er getraind worden. Klaas bracht me naar een veld in het Amsterdamse Bos waar iemand in een strak Adidas-pak die Frans Kotterer bleek te heten zich manifesteerde als de oefenmeester die het moreel wat opkrikte met slidings op kniehoogte, zich onderwijl luidkeels afvragend hoe het mietjesgedrag van de andere aanwezigen in hemelsnaam tot de finale van het P-toernooi kon leiden. Pure weerstand. Ik voelde me gelijk thuis. Leuke jongen, die Frans. Mark was er ook, en om een lang verhaal kort te maken, ik jongleerde wat met het lederen monster en Mark zat tijdens de pinksterdagen in Griekenland. Ik zeg niet dat er een verband is, vraag het hem zelf maar. Het was 1993, mijn debuut liep voorspoedig, de natuurwet van de Pels werd tot en met de finale gestand gedaan, mede dankzij (ik zeg het zelf maar, anders doet niemand het) twee penalties van mij. En toen Mark later die avond naar de Pels belde en er ter begroeting een juichje opwelde, hief ik mijn glas stilletjes voor hem, slechts virtueel aanwezig, het was mooi weer in Griekenland. Mark is een aardige vent, maar die plek heb ik toch maar gehouden.

Voorhoeve, die allerlei moppen stond te tappen. "Zo gaan de dingen hier niet," zei hij en gaf zich over aan het zoveelste Jordanese levenslied. Nu houd ik wel van een beetje weerstand. Hier was een gids nodig, iemand die Belangrijke Klanten kende, dat wil dus zeggen Voetbalklanten. Ik nam Dido. Sterker, ik trouwde met haar. Ja, voor het bereiken van het hoogste ben ik bereid ver te gaan. Dido kende Matthijs van Nieuwkerk en Klaas Treurniet en Dirk Wiarda, dat schoot lekker op. Ook kende ze Jaap Trenité, dat hielp iets minder. Ik merkte dat over Klaas met bijzonder veel ontzag werd gesproken. (Dat had vooral met niet-voetbalaangelegenheden van doen, maar dat merkte ik later pas.) Binnen de kortste keren was ik zijn vriend. "Ik ga jou brengen," zei hij. Nu was hij mijn vriend.

Als bij toverslag werd de geesteswereld zichtbaar. Ineens wilde die ene me wel kennen, hij heette Mark van den

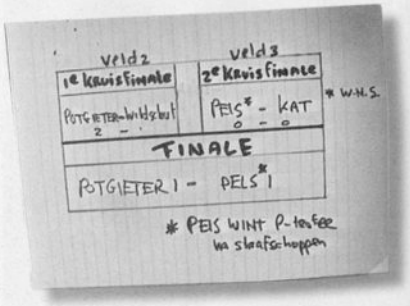

colofon

Redactie Eric Eldering - Rik Vrijman **Eindredactie** Anneke Leene **Vormgeving** Rik Vrijman **Omslagfoto** Allard Bovenberg **Videobeelden** Joop Vrijman - Sandra Witman **Films** Tara & Friends **Drukwerk** Stoop Partners **met bijdragen van** Barbara Beukeveld Jan Donkers - Eric Eldering - Marie-Jo Hermans - Mark van den Heuvel - Cor Jansma - Keimpe - Frank Ketelaar - Auke Kok - Frans Kotterer Nico Kroese - Han Lips - Nico de Louw - Jaap Nolst Trenité - Wybrand Scheffer - Henk Spaan - Hans Steenbergen - Klaas Treurniet Harry Valkenet - Peter Valkenet - Rik Vrijman - Dirk Wiarda - Monique Wolf **Met dank aan** Henk van Doorn - Bonnie Dumanaw Joop Vrijman - Cees van Zuilen - IT Reklame **Cryptogram** Café 't Monumentje: Jan Betlem - Sylvia Smidt-van Gelder - Gilles Walch

De redactie bedankt iedereen die zo enthousiast een bijdrage aan deze krant heeft geleverd en bovendien degenen die tot 's avonds laat zijn lastig gevallen met Pels-trivia.

Deze krant is niet historisch juist, op geen enkele manier objectief en zeker niet volledig.

Rest ons te melden dat slechts één anonieme bijdrage is geweigerd wegens laf karakter.

Zelfkwelling

Nico Kroese

Wat is uw huidige gemoedstoestand?
Nog steeds bitter.

Wat is uw grootste angst?
Die heb ik niet meer.

Bent u monogaam?
Jawel, wat gebeurd is was mijn schuld niet.

Welke ervaring heeft u veranderd?
Die transfer.

Waar schaamt u zich voor?
Als ik de Pels binnenkom weet ik nog steeds niet waar ik kijken moet en al helemaal niet naar die elftalfoto's.

Wat is uw definitie van geluk?
Binnenkant paal.

Lijkt u op uw vrienden?
Tot die transfer wel.

Heeft u ooit een mystieke ervaring gehad?
1973. Een een-tweetje met Wiarda.

Bent u aantrekkelijk?
Ik heb een goeie neus, een neusje voor de zestien.

Wie hoopt u nooit meer terug te zien?
De toenmalige eigenaren van de Pels en Schiller.

Leeft u in welstand?
Jawel, maar geen geld kan vergoeden wat mij is aangedaan.

Welke eigenschappen waardeert u in een man?
Tweebenigheid.

Welke eigenschappen waardeert u in een vrouw?
De Schwalbe.

Wat zijn uw dagdromen?
Maria linksbuiten, ik rechtsback, nat veld.

Wie is uw grote liefde?
Maarten.

Wat beschouwt u als uw grootste mislukking?
Die transfer. Ik kom in de Pels, april 1978, en ik krijg te horen dat ik voortaan voor Schiller speel. Het was beklonken voor twee vaten bier. Er was toen nog geen Bosman, je was een speelbal. Eigenaren van cafés waren in die tijd zeer machtig.
Je kreeg gewoon niet meer getapt.

Wat is de beste plek om te wonen?
De Pels.

Hoe is ongeluk te vermijden?
Je poot niet terugtrekken.

Wat is uw grootste ondeugd?
Ik doe nu wel eens iets bij de pupillen.

Wie zijn uw helden?
Die jongens die nu voor de Pels spelen.

Als u iets aan uzelf kon veranderen, wat zou dat dan zijn?
Buitenkant links.

Wat is uw devies?
Kijk uit voor cafévoetbal,
het kan je leven verwoesten.

“Doet Mantel met Schiller mee?”

HANS STEENBERGEN

(Video-Vrijman '93)

Het ging ergens om. Natuurlijk, als we weer eens in de finale verslagen waren door die jongens van de Prins, dan deed ik net of het me niet raakte. “Ach, mooi weer, leuke dag gehad, laten we maar gaan drinken jongens”. Maar van binnen vloekte ik. Godverdegodver, die kut-Prins heeft zichzelf weer eens in de makkelijkste poule ingedeeld. Want we waren altijd beter.

Op tweede pinksterdag wilde ik goed voetballen. Ik wilde laten zien dat ik het kon: accelereren, een beetje dansen langs mijn tegenstanders, soepel in de heupen en met gevoel in de voeten. Er stonden veel vrouwen langs de lijn die, als je iets goeds deed, je naam riepen, een enkele keer zelfs scandeerden. Marie-Jo was zo'n supporter. Als zij mij toejuichte, zette ik er een tandje bij en voelde me in het veld heel belangrijk worden. Het ging ergens om.

Al maandenlang was er voorbeschouwd, waren de tegenstanders diepgaand aan de bar geanalyseerd. “Kat in de Wijngaert, nee, is weer niks”; “Doet Mantel met Schiller mee?”; “Ik heb gehoord dat de Prins jonge jongens heeft gehaald.” Ook de kwaliteiten van het eigen team werden ontleed. “Is Harry fit?”; “Rikkie op links voorin, lekker toch?”, “Komt Kotterer over?”, “Niet zeiken, Thijssie gewoon laatste man, Keimpe ervoor.”

En op de dag zelf, nadat we uit de ruime kleedkamer van de Prins waren weggestuurd naar een kleinere en ons hadden gehesen in een meestal erg krap tenue, betraden we het veld met hoge verwachtingen. We wilden echt heel graag winnen, we wilden met de rode P bij de Spons terugkomen, het aangeboden fust met trots ledigen.

En dat gebeurde meer dan eens. Ik heb een legendarische finale nog op het netvlies staan. De Pels had jaren niet gewonnen, Spaan werd ingezet als coach en hield 's ochtends na het gezamenlijke ontbijt een inspirerende speech. We raakten geprikkeld en speelden iedere tegenstander van de mat. In de finale tegen het gehate Schiller - het was toch Schiller en niet de Prins? - zie ik de onberekenbare Van den Heuvel nog op een ongelofelijke manier scoren: terwijl hij voorover valt, raakt hij met de hak van zijn linkervoet de bal, die langs een volledig verraste doelman verdwijnt in het net. We wonnen, vrouwen kusten ons en we prezen onszelf de hemel in. Het is een van de weinige keren in mijn leven geweest dat ik de overwinningsroes heb mogen beleven.

Was het de avond na die overwinning dat ik dansend op de bar in de Pels stond? Dat ik me bevrijd voelde en op muziek van Michael Jackson langs glazen en asbakken accelereerde, soepeler dan ooit in de heupen en met gevoel in de voeten?

Ik hou van het Pels-toernooi en van het Pels-team en heb altijd heimwee naar Pinksteren.

(Video-Vrijman '93)

Gemengde gevoelens

PETER VALKENET

De zon schijnt, het is een prachtige dag en om één uur 's middags spelen we tegen een plaatselijk elftal. De avond ervoor hebben de gebruikelijke spelers hun gebruikelijke triomfen gevierd, deze keer echter niet in Café de B., maar in het even verderop gelegen etablissement The P. Ook de wedstrijd verloopt anders dan andere keren.
Al na een minuut is duidelijk dat deze grote, fysiek sterke, razendsnelle, technisch briljante, tactisch meesterlijke, in de lucht onklopbare, elkaar blindelings aanvoelende en geestelijk niet uit hun evenwicht te brengen Vikingen beter zijn dan wij. In het begin nemen ze ons nog serieus: ze lopen snel uit naar 5-0. Maar dan beginnen ze wat te verslappen en we halen verder redelijk ongeschonden de rust: 7-0.
In de tweede helft kunnen we de geweldenaren niet meer boeien. Een aantal van hen raakt in geanimeerde gesprekken gewikkeld met het publiek. Eén vertelt een mop terwijl hij drie man passeert. Hij geeft de bal af en valt lachend op de grond (de linksbuiten heeft niet geluisterd en maakt simpel 9-0). Bij 10-0 besluiten zes Vikingen de wedstrijd verder vanaf de zijlijn te volgen. De overige vijf blijven, waarschijnlijk uit beleefdheid, op het veld. We slagen er zowaar in tweemaal te scoren: de op één na laatste wedstrijd van Café de Pels op Texel eindigt in 11-2. Het is de zwaarste nederlaag ooit.

Die avond zien we Ajax van AC Milan winnen in de finale van de Champions League.

Keimpe

HARRY VALKENET

In het verzoekschrift dat wij kregen toegestuurd, stond in de kantlijn een aantal namen van mensen die in de geschiedenis van het Pels-elftal een rol hebben gespeeld. Het viel me op dat er één man vermeld stond zonder achternaam: Keimpe. Raar, maar treffend. Ik denk dat er niemand is die de achternaam van Keimpe kent. Dat is ook niet nodig. Keimpe, dat is de voorstopper. Dat was ie dertig jaar geleden, en dat is ie nog steeds.

(collectie Keimpe)

Als je naar foto's van het vroegere Pels-team kijkt, dan zie je slordige mannen in vreemde korte broeken, met vieze lange haren. Op één na: Keimpe. Toen en nu, exact dezelfde. Als ik me Keimpe probeer voor te stellen als hippie, marihuana rokend, snordragend, vage idealen verkondigend, dan lukt me dat niet. Keimpe - gestoken in paars fluweel en mocassins - dansend in het Kralingse Bos? Ik krijg er geen beeld bij.

Een ander beeld dat ik me voor de geest probeer te halen is de jaarlijkse reis naar Texel, ter voorbereiding op het toernooi. Menigeen ging zich daar te buiten aan grote hoeveelheden drank. Men zat laveloos in de Beerekuil of rende over straat achter meisjes aan. Men nam overmoedig in de jury van een soundmixverkiezing plaats. Keimpe nam wel eens een biertje, ja. Maar ik heb hem nooit dronken gezien, of handtastelijk, of een vieze mop horen vertellen. Het voelt bijna beschamend om deze vragen op te werpen.

We hebben ooit een coach gehad die een kapitale blunder beging door op de ochtend van het toernooi een tirade af te steken over nonchalant en balorig gedrag van de spelersgroep. De avond tevoren was hij ter inspectie naar de Pels gekomen, om te constateren dat een aantal spelers na twaalven nog aanwezig was en bier dronk. De coach pikte er één speler uit: Keimpe. Keimpe zou, toen hij de trainer zag naderen, snel zijn biertje onder een tegel hebben verstopt. “Kinderachtig Keimpe,” riep de coach. Een bewijs van gebrek aan tactisch en psychologisch inzicht, dacht ik.

We zijn een aantal jaren verder, en Keimpe zal, hoe kan het anders, nog steeds als voorstopper spelen. Atletisch, snel, kopsterk, elegant, charismatisch. Hetzelfde kapsel als op die oude foto, en een vriendelijk woord voor iedereen. Dan denk ik opeens: heeft hij eigenlijk vrouw en kinderen, een huis, een baan? Volgens mij weet niemand dat, en het is ook niet relevant. Hij schijnt versleten heupen te hebben, maar dat moet smaad en laster zijn.

Keimpe. Zonder achternaam, leeftijdloos, geen verval. Een Held.

Vanuit de ooghoeken

ERIC ELDERING

Voor de coach van het Pels-team verdient het aanbeveling op goede voet te staan met Maarten Voorhoeve, oftewel de Sponsor. Het karakter doorgronden van deze in wezen mensenschuwe zonderling is echter geen sinecure. Liever serveert hij maaltijden in het vooronder van een IJslandse trawler dan bier in een grachtengordelcafé. Wat beweegt deze man? Aan voetbal heeft hij een broertje dood. Aan alle teamsporten, vermoed ik. Slijmen en stroopsmeren, mijn beproefde methodes om vriendjes te blijven met de vedettes uit de selectie, baten hier niet. Maar door jarenlang voorzichtig te observeren vanuit de ooghoeken, zijn mij enige van zijn motieven geopenbaard.

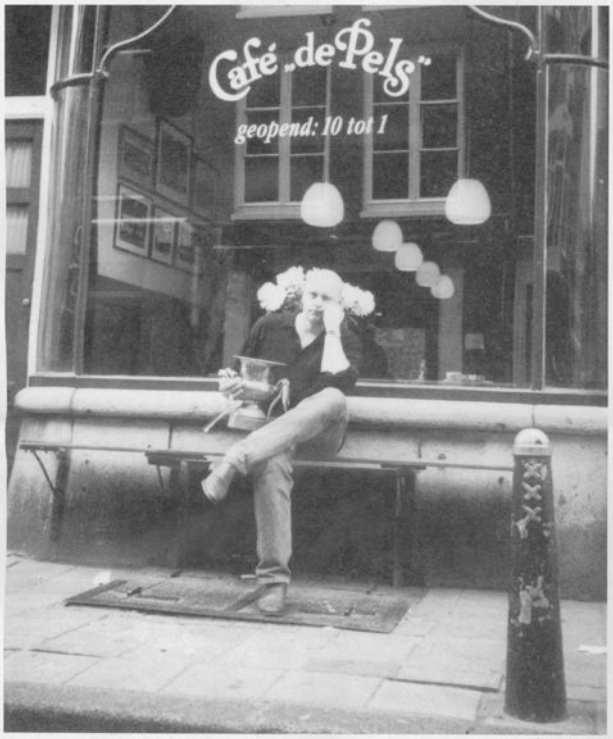

(foto: Joram Lürsen)

Op Texel, waar we in 1995 weer eens op trainingskamp waren. Maarten was slechts met de allergrootste moeite overgehaald om mee te gaan. Ajax speelde die avond de Europacupfinale tegen AC Milan, en hij vreesde dat zijn aanwezigheid in een stampvolle Pels vereist was. Had hij daar nou maar nooit die tv opgehangen! Wij zagen de wedstrijd uiteindelijk in een Texels café, en coach en spelers stortten zich daarna in het feestgedruis. Plotseling bleek heel Texel een Ajax-shirt te bezitten! Maarten belde intussen met Amsterdam of de Pels nog bestond. Dat bleek het geval. Enigszins gerustgesteld kon hij zich die nacht wijden aan zijn eigenlijke taak: het her en der oppikken van beschonken Pels-spelers, en ze veilig terugbrengen naar de barak die hij voor ons had gehuurd. Ik was aangeschoven bij de Sponsor en zag hem grijnzend de ene na de andere vedette uit een weiland plukken. Met zachte dwang maande hij ze in de auto en gaf verschrikte Texelse kapstertjes de vrijheid terug. We maakten menig ritje tussen Beerekuil en barak en de Spons genoot. De volgende ochtend was hij als eerste op om neuriënd eitjes te bakken. Aan dit onvervalste Pels-ontbijt snoefden nog beschonken voetballers hoe lekker zij die nacht BIJNA hadden geneukt.

Op de terugweg naar Amsterdam. Met een aantal vedettes zat ik behaaglijk bij Maarten in de auto. Weggezakt in een euforisch gevoel; oefenwedstrijdje, Ajax de Cup, Beerekuil, zonnetje, zometeen feest in Amsterdam. Het leven was zo slecht nog niet. Maar in Maarten was het humeur op raadselachtige wijze omgeslagen. Hij was er inmiddels van overtuigd dat de Pels alsnog in rook was opgegaan. Steeds verbetener trapte hij het gaspedaal in. Kon niet lachen om onze constatering dat Ajax mooi profiteerde van het traditionele Amsterdamse onthaal van het Pels-team. De Huidenstraat, met de Pels daarin, bleek nog intact. Maar tot Maartens afgrijzen wel bevolkt door vrolijke lui met Ajax-dassen! Toen een aantal het waagde de Pels te betreden en bier te bestellen, was de maat vol. Resoluut sloot hij de Pels tot de golf van Ajax-euforie door de Keizersgracht was gespoeld. Aldus een klein fortuin aan omzet gedag zeggend. Bedremmeld wachtten wij op de stoep tot de storm in Maarten was gaan liggen. Het werd daarna nog behoorlijk gezellig.

Aan het diner, na ik meen het tweede kampioenschap. De overwinningsroes kende geen grenzen en iedereen speechte er op los. Klaas Treurniet wel drie keer. Het ongelofelijke gebeurde: de Sponsor zelf stond op! Ik zat er vlak naast en kon nog net vernemen hoe Maarten met verstikte stem een aantal zinnen haspelde. Het meeste ging verloren in het gebral der kampioenen en een gigantische bestelling sterke drank en sigaren. Maar temidden van deze kakafonie konden de woorden vriendschap, trouw en traditie toch uitstekend worden verstaan.

De ideale sponsor

WYBRAND SCHEFFER

De ideale sponsor heeft, zo weet elke voetballer, geen verstand van het spelletje. Dat Maarten ook in dat opzicht de ideale sponsor was, wisten we natuurlijk allemaal, maar één keer, op een woensdag ergens tegen het einde van de jaren tachtig, heb ik hem daar toch hardgrondig om vervloekt. Op het programma stond die avond de return van de kwartfinale Europa Cup I, in San Siro, tussen AC Milan en Real Madrid. Vrouw en kind waren gezellig uit logeren gestuurd, op de thuistribune zat ik klaar, omringd door drie voetbalvrienden. Er was bier, er waren chips, er was voetballen op tv, dus wat kon er nog mis gaan? Die vraag zou snel beantwoord worden. Niet lang na het begin van de wedstrijd, het was nog 0-0, ging de telefoon. Destijds woonde ik nog in de primitieve omstandigheid dat dat apparaat zich - aan een snoer - in een andere kamer bevond. Ik wilde hem aanvankelijk gewoon laten rinkelen, maar als er iets met je gezin is wil je dat zelfs tijdens Milan-Madrid nog wel weten. Koud was ik de kamer uit of er steeg van de tv gejuich op. Ik ving nog net op dat er gescoord was (maar door wie??) voor ik de telefoon opnam.

"Met Wybrand Scheffer."

"Ja, eh, dag Wybrand, je spreekt met Maarten Voorhoeve van de Pels."

Maarten Voorhoeve? Ik moest even nadenken, deels omdat mijn hoofd meer in San Siro dan in het telefoongesprek zat, deels omdat ik de naam Maarten wel had geregistreerd, maar behalve op tweede pinksterdag al jaren vrijwel nooit meer in de Pels kwam. Ik moest druk puzzelen om te bedenken wie ik eigenlijk aan de lijn had.

"Wybrand, ben je daar nog?"

"O ja", reageerde ik ten slotte, "dag Maarten."

"Ja, Wybrand, ik bel over een nogal lastige kwestie."

"Dat is best Maarten, maar waarom juist nu?"

Het daaropvolgende kwartier benutte Maarten om mij omstandig uit te leggen dat er in het Pels-team geen plaats voor mij zou zijn. Er was met Dirk overlegd, een paar andere spelers waren geraadpleegd, en er was besloten dat de spelers toch in elk geval heel af en toe in de Pels geweest moesten zijn, of iets van die strekking. In elk geval had ik tweede pinksterdag van dat jaar vrij.

Maarten zat er duidelijk mee in zijn maag; nadat hij eerst hakkelend de boodschap had overgebracht, nam hij de rol van telefonische hulpdienst op zich. Of ik het echt niet erg vond? Nee Maarten. Wist ik dat wel zeker? Ja Maarten. Maar ik was toch niet boos, hè? Nee Maarten. Echt niet? Je mag het zeggen, hoor. Nee Maarten, maar er is wel voetballen op tv, tamelijk spectaculair voetballen. Hij reageerde er niet op als iemand die de woensdagavond ooit uit eigener beweging met voetballen in verband zou hebben gebracht.

Terug in de kamer bleek het inmiddels 3-0 voor AC Milan te zijn.

Maar voor het overige: de ideale sponsor.

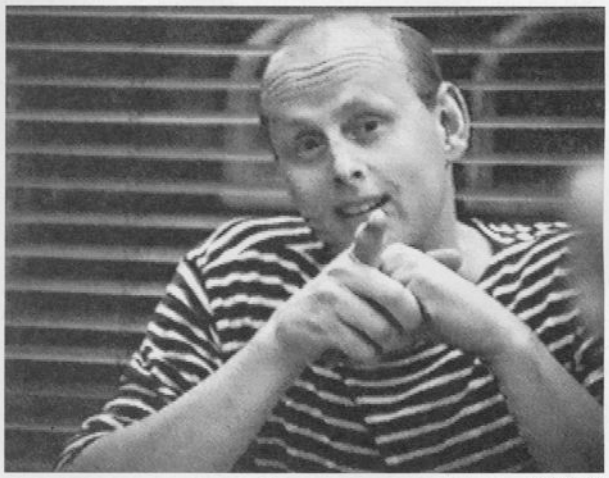

(Video-Witman 'Rg)

wiarda@knoware.nl

Op 11 april 1999 - de voorbereidingen van deze krant waren al in volle gang - overleed Dirk Wiarda. Hij was in een vroeg stadium bij de plannen betrokken en had tijdens een bijeenkomst met enige Pels-coryfeeën toegezegd twee stukken te zullen leveren. Mits we hem eraan zouden blijven herinneren. De hierop volgende e-mail-correspondentie is Dirks postume bijdrage geworden.

Subject: Re: pels
Date: Fri, 26 Feb 1999 13:30:30 +0100
From: Dirk Wiarda <wiarda@knoware.nl>
To: Eric Eldering
<E.Eldering@flash.A2000.nl>

>Dirk!
>
>Even ter bevestiging van de "vergadering"
>gisteravond dit bericht. Om 1 & ander samen
>te vatten: wij van het pelskrant team gaan
>jouw onuitputtelijke kennis van het
>Pelsteam kanaliseren in 1 of beter nog
>meerdere bijdragen aan "de" krant. Denk
>vooral aan:
>- serie korte berichten omtrent geruchten,
>vileine roddels etc
>- geschiedenis cq aanloop Pelsteam met
>nadruk op amsterdamse bos periode
>- grafische bijdrage met kaart van Texel
>met plekken aangegeven waar NIET geneukt is
>- filosofisch getint stuk waarom Klaas T
>niet deugt
>
>U hoort nog van ons! Of neem contact met
ons op indien nodig.
>
>namens Rik Vrijman en mijzelf,
>
>Eric 'Coach' Eldering

Ten aanzien van het voorlaatste punt (Klaas T.): de weigering het veld te verlaten was een obstructie tegen de vantevoren afgesproken teamregels (= het beste team zou in de finales spelen). Als iemand zo blind is voor eigen kunnen op dat soort cruciale momenten, wordt het genant het hem te moeten vertellen en geeft het te denken over zijn meningen geponeerd op andere cruciale momenten. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. De rest van wat ik woensdag met mijn dronken kop heb
beweerd ben ik vergeten en wilk ook liever niewt weten,
groet diurk

Subject: pels voetbal
Date: Fri, 26 Feb 1999 18:57:17 +0100
From: Dirk Wiarda <wiarda@knoware.nl>
To: Eric Eldering
<E.Eldering@flash.A2000.nl>

Beste Eric, omdat ik het scherm niet helemaal in beeld had (=tikfoutjes) nog een mailtje. Wat Klaas T. betreft wil ik de anecdote van zijn weigering uit het veld te gaan wel navertellen met een korte gedachte(n)gang er achter aan. Maar dronke(n)manstaal moet het liever niet worden en dat was het woensdag j.l. van mijn kant natuurlijk wel, met alle ellende (en schaamte) achteraf. Verder lijken alle andere punten me echt leuk om te doen. Mail me wanneer je een en ander wilt
hebben. Groet Dirk W.

Subject: Re: pels voetbal
Date: Mon, 22 Mar 1999 18:21:34 +0100
From: Dirk Wiarda <wiarda@knoware.nl>
To: Eric Eldering
<E.Eldering@flash.A2000.nl>

>Beste Dirk,
>
>Er is inmiddels een schrijven de deur uit
>naar mogelijke bijdragers aan de Pelskrant
>1999, hopelijk heb je van Rik ook een
>exemplaar ontvangen. Bij deze herinner ik
>je dus nog maar aan de dure eed die je hebt
>gezworen om 1 of meer stukken te leveren.
>En vraag ik: heb je al iets concreter
>nagedacht over vorm en inhoud?
>
>groeten

(lees verder op pagina 7)

In memoriam Dirk Wiarda

HENK SPAAN

(Video Winsen '89)

Dirk, Henk en Maarten langs het veld

In 1989 werd me door Maarten gevraagd het team van de Pels te gaan coachen. Dirk Wiarda had geen zin meer in de hondenbaan. Toen de - in zijn ogen toch al verwende - jongens van de jaren zeventig in het veld ook nog eens de andere kant op gingen kijken bij een door de coach aangekondigde wissel, was de maat vol. Hij raadde me aan streng te zijn.

Tijdens het toernooi stond hij steeds een meter of vijftien bij me vandaan. Ik coachte vanaf de stille kant, ver buiten de drukte en het gekakel en geblèr van de dames en hun baby's.

Aan de overkant van dat gewoel liepen wij. Dirk drong zich niet op, maar hij hield zich ook niet in.

"Haal die Van den Heuvel er maar uit", adviseerde hij vanuit de naar me toegekeerde mondhoek.

"Steenbergen pingelt weer", siste hij. Dirks betrokkenheid was mij tot steun.

Toen de Pels kampioen werd, was Wiarda de eerste die me een hand gaf.

Om de een of andere reden van ongewild sentiment, ontroerde me dat.

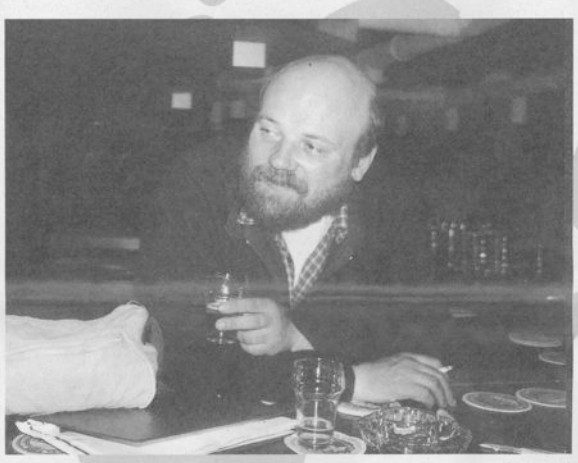

(collectie Keimpe)

Terug naar Texel

MARK VAN DEN HEUVEL

Deze foto van de legendarische Pels-coach Dirk Wiarda (1943-1999) werd gemaakt in het voorjaar van 1985 op het eiland Texel, waar de complete selectie verbleef ter voorbereiding op het naderende P-toernooi.
De foto van Wiarda werd niet genomen in nachtcafé De Berenkuil, waar de spelers na gedane trainingsarbeid een groot deel van hun tijd doorbrachten. Nee, deze foto werd gemaakt in een discotheek, even verderop in de straat.
Een disco, waar het elftal onder luid applaus door onze gastheer werd gepresenteerd aan de lokale bevolking.
Hoe heette-ie nou ook alweer, die zaak?
Nee, blanco. Na veertien jaar merk je hoe selectief het geheugen soms is. Ik weet het niet meer.
Dus?
Terug naar Texel, terug naar De Koog, waar ons trainingskamp lag opgeslagen.
Het doel van mijn reis? Een antwoord vinden op de volgende vragen:

1. Hoe heette de disco waar de Wiarda-foto werd genomen?
2. Bestaat ons sporthotel nog, Hotel Juliana?
3. Hoe ligt de Berenkuil erbij in 1999?

De discotheek is zo gevonden. Wiarda werd zo treffend geportretteerd in disco de Toekomst, schuin tegenover disco Metro en een vestiging van Café le Berry.
Ook Hotel Prinses Juliana bestaat nog. Maar het is niet meer dat mooie witte hotel uit mijn herinnering, het is een appartementencomplex van Lego geworden.
De romantiek van het sporthotel heeft plaatsgemaakt voor beton.

De derde vraag dan. Ja, de Berenkuil bestaat nog, maar het is niet de Berenkuil. De juiste spelwijze is: de Beerekuil. In de Dorpsstraat nummer 80, klem tussen een Mexicaans restaurant en zo'n kranten-tijdschriften-tabaks-CD's-video's-alles-in-één-winkel.
Boven de deur van de Beerekuil hangen drie beren, voor de ingang staat er één, in dronken staat. Hij zegt: "Elke avond feest." Maar of dat ook zo is? Op de gebroken ramen zit een laagje stof.
De Beerekuil, zegt Frits Langeveld, bijgenaamd Frits de Beer en eigenaar van het café, is de Beerekuil niet meer sinds hij z'n nachtvergunning is kwijtgeraakt. Oorzaak: laat in de zomerse nachten iets teveel steekpartijen voor de deur.
Sindsdien is zijn Beerekuil een café als ieder ander.
Het is oorlog in Europa, vorige week heb ik met de grote Wiarda een belangrijk deel van mijn jeugd begraven in Amsterdam-Noord en nu is de Beerekuil ook nog z'n nachtvergunning kwijt.
Hoeveel onrechtvaardigheid kan een mens verdragen.

Wisselgeld

Treurniet & Wiarda Lunchrooms (samen meer dan zestig jaar ervaring!)

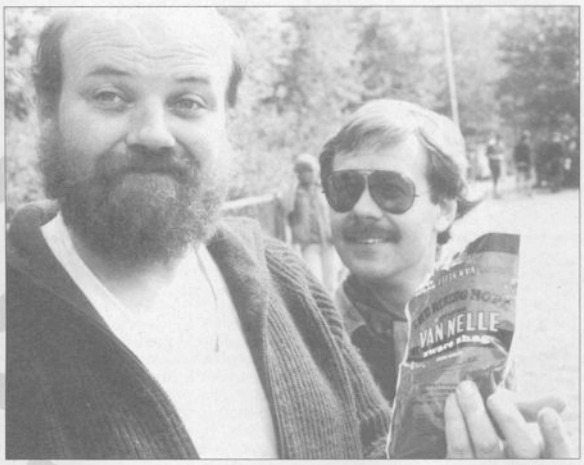

(collectie Hermans)

Dirk en Anton tijdens het toernooi van '83.

Klaas Treurniet

Het idee, dat rond 1980 werd ontwikkeld, was sterk en weldoordacht. Het plan bestond erin om op verscheidene, goed gekozen plaatsen in de hoofdstad lunchrooms te bouwen als een soort overdekte, glazen brug over de straat. Zo ongeveer als die van Van der Valk over de A4 richting Den Haag, in de buurt van Schiphol. Of zoals destijds over de Franse autoroutes van Jacques Borel. Maar dan midden in de stad. Zo kon je dan bijvoorbeeld in een *Treurniet & Wiarda Lunchroom* uitkijken over de Vijzelstraat, de Huidenstraat of de Rozengracht, terwijl je genoot van een welverdiend zalmslaatje. En binnen enkele jaren zou het idee, zo was tenminste de verwachting op basis van het inmiddels ontwikkelde businessplan, zich als een soort MacDonalds over de gehele aarde verspreid hebben, waarna de twee bedenkers van het concept zouden kunnen genieten van een steeds verder groeiend fortuin, zodat niet alleen zij, maar ook al hun voetbalvrienden uit Café de Pels de rest van hun leven niet meer zouden hoeven werken.

Zowel Wiarda, die een verdienstelijk voetbalcoach was, als ik (die toch altijd beschouwd is als een van de beste spitsen die het Pels-team ooit heeft voortgebracht), wisten dat het betaald voetbal voor ons toch net iets te hoog gegrepen was, zodat het lucratieve lunchroomconcept een dankbaar alternatief vormde. Tenminste dat was de bedoeling.

Diegenen die een beetje bekend zijn in de stad, weten dat er uiteindelijk van dit plan niets is terechtgekomen. Gewoonlijk stranden dit soort vooruitstrevende ideeën op ambtelijke willekeur en tegenwerking van de autoriteiten. Daar was in dit geval echter geen sprake van. Neen, de toekomstige multinationale onderneming werd al in de kiem de nek omgedraaid door een akkefietje, waarvan de werkelijke toedracht niet alleen voor het grote publiek, maar ook voor mijzelf pas dertien jaar later duidelijk werd.

Ergens in het jaar 1984 - een jaar na de glorieuze eerste overwinning van de Pels in het P-toernooi - strandde de veelbelovende zakelijke samenwerking tussen Dirk Wiarda en mijzelf, al had ik dat in het begin nog niet helemaal door. Wel bleek al spoedig dat voor een concept zoals *Treurniet Lunchrooms* totaal maar dan ook totaal geen belangstelling bestond, zodat alleen doorgaan geen zin had. Uit arren moede heb ik toen mijn studie afgemaakt en ben uiteindelijk afgegleden tot de journalistiek.

Intussen bekoelde de relatie tussen mijn toenmalige trainer Wiarda en mijzelf steeds verder, ook op voetbalgebied, zonder dat mijn voormalige zakenpartner openheid van zaken wenste te geven over de oorzaak van de breuk. De trainer hield het zelfs na het seizoen 1985 voor gezien om zich geheel te gaan wijden aan de kunst. Zelfs een verdienstelijk verdediger als meneer Donkers, die de coach al bijna zijn hele leven kende, wist nimmer de oorzaak van het schisma te achterhalen. Datzelfde gold voor vele van mijn teamgenoten.

Met weinig succes, het moet gezegd, ben ik nog enkele jaren als opvolger van Wiarda coach van het Pels-team geweest. Daarna heb ik nog een aantal malen als spits geprobeerd om leiding te geven aan de opkomende jeugd, iets waarin ik, gezien het grote aantal overwinningen in de daarop volgende jaren, wonderwel ben geslaagd. Ik ben er dan ook wel trots op dat ik op het gebied van techniek, maar ook op dat van de tactiek, vrij nadrukkelijk mijn stempel op het spel van de Pels heb kunnen drukken.

Toch knaagde door de jaren heen de onzekerheid over de breuk met Dirk, en vooral over het waarom. Het bevallige serveerstertje Marie-Jo, dat destijds enkele jaren achter de bar stond, was de enige die meende te weten wat de oorzaak was van de vele scheldkanonnades die mij bij het betreden van het etablissement ten deel vielen. Ik zou ooit in opperste dronkenschap na sluitingstijd voor de lol een glas bier over het hoofd van Wiarda hebben geleegd. Toch kon dat, als het al waar was, nooit de oorzaak van de ruzie zijn geweest. Juist Wiarda kon altijd een goede grap waarderen.

Talloze keren ben ik in de jaren tachtig en negentig door Wiarda uitgescholden, zonder dat hij wenste duidelijk te maken waarom. ("Jij fluim, jij hebt nog nooit iets bereikt in je leven, je hebt niet eens een boek geschreven", voegde hij mij eens toe.) En ook tegenover anderen was zijn oordeel over mij immer negatief. Ik had me er in de loop der jaren al bij neergelegd dat Dirks ruzie met mij definitief was en dat die er inmiddels gewoon bij hoorde, zozeer dat ik er zelfs min of meer aan gehecht was geraakt. Ik had niet gedacht ooit nog achter de ware toedracht van de breuk te komen. Tot die bewuste zaterdag, ergens in het voorjaar van 1997.

Ik zat met wat vrienden aan de grote tafel bij het raam van de Pels, waar je een goed uitzicht hebt op de eregalerij van voetbalhelden. Ik legde aan mijn gezelschap een en ander uit over het heldendom dat daar vastgelegd is, toen Wiarda - die eveneens aan tafel zat - zich in het gesprek mengde. "ALS IK ZEG DAT JE ERUIT MOET, DAN MOET JE ERUIT GAAN!", zei hij op luide toon. Ik was van Dirk inmiddels wel een en ander gewend en was geenszins van plan om aan dit bevel gehoor te geven en bleef gewoon met mijn gezelschap aan tafel zitten.

Ik had niet onmiddellijk door dat hier na vele, vele jaren eindelijk het geheim van ons schisma onthuld werd en schonk in eerste instantie geen aandacht aan wat hij zo hard door het café schalde. "JE MOET GODVERDOMME DOEN WAT DE COACH ZEGT, EN ALS DIE ZEGT DAT JE VAN HET VELD MOET, MOET JE VAN HET VELD GAAN", vervolgde Wiarda geëmotioneerd en op luide toon.

Mijn vrienden konden niet weten wat bij mij langzaam maar zeker doordrong: hier werd dertien jaar na dato een cruciaal moment herbeleefd, een moment dat bepalend is geweest voor de relatie tussen Treurniet en Wiarda (samen intussen meer dan negentig jaar ervaring!), of liever: de beëindiging van de relatie tussen Treurniet en Wiarda. Blijkbaar had ik toch een slecht geweten, want mijn gedachten gingen onverbiddelijk terug naar tweede pinksterdag 1984:

Na het succesvolle jaar ervoor was ons team er niet in geslaagd de finale te bereiken van het P-toernooi en moesten we ons tevreden stellen met de troostfinale om de derde en vierde plaats. Ik had zelf tot dat moment nog maar een kwartier gespeeld en was blij nog even mijn capaciteiten te kunnen tonen aan het vrouwelijk schoon dat zoals gewoonlijk in groten getale op de wedstrijden was afgekomen. Maar vlak voor de aftrap van de tweede helft werd mij door Dirk vanaf de zijlijn toegeroepen dat ik gewisseld werd. Op dat moment stond Paul Mantel (ik moet toegeven: een ietwat sterkere speler dan ikzelf) naast mij en hij verzocht mij om te blijven staan daar hijzelf graag na vier hele wedstrijden gespeeld te hebben van zijn verdiende rust wilde genieten. Zo gezegd, zo gedaan. Ik mijn zin en Paul zijn zin. We hebben geen moment gedacht dat dit door Dirk als een vorm van insubordinatie zou worden opgevat. Overigens wonnen we de wedstrijd met gemak.

Dirk heeft me blijkbaar nooit vergeven dat ik me op die mooie voorjaarsdag niet heb laten wisselen. Dat heeft geduurd tot zijn dood, zoals blijkt uit de e-mailcorrespondentie die elders op deze pagina's staat afgedrukt. Het is jammer dat Dirk niet meer in staat is geweest om zijn kant van het verhaal te vertellen. Het verhaal hoe er een eind kwam aan een concept, waardoor niet alleen Treurniet en Wiarda, maar ook al onze vrienden vele honderden miljoenen aan inkomsten zijn misgelopen.

```
>
>Eric

Eric, pas volgende week heb ik de tijd en
kan ik er serieus over nadenken, onderwer-
pen lijken mij de vroege Pels-A.bos-ballers
en naar aanleiding van mijn affaire met
Klaas T. een korte verhandeling over de
levenslange invloed die een kort coachschap
van het Pels-team kan/kon hebben. Ten goede
en ten kwade. Geef me de precieze deadlines
alsjeblieft. Groet, Dirk

Subject:Re: krant
Date:   Fri, 9 Apr 1999 18:48:31 +0200
From:   Dirk Wiarda <wiarda@knoware.nl>
To:     Eric Eldering
        <E.Eldering@flash.A2000.nl>

>Hallo Dirk,
>Dit is slechts een herinnering om je alert
>te houden ivm je bijdrage aan de Pels-
>krant. De bijdragen van anderen beginnen
>namelijk binnen te stromen. Heb je al
>vorderingen gemaakt? In de zin dat je bv
>een concept hebt of eh..is alles nog vaag.
>Je hebt nog tijd zat hoor, maar ik dacht
>het kan geen kwaad om Dirk weer es even te
>porren.
>groeten en tot Pels
>
>Eric

A'lo Eric, ik wil twee stukjes schrijven:
één over hoe Dirk Ayelt Kooi(j?)man aan de
hand van de foto's aan de muur in de Pels
een zeer aantrekkelijke dame vertelde hoe
brillant hij als voetballer voor de Pels was
geweest en haar op die manier versierde,
terwijl hij in mijn herinnering zo ongeveer
de slechtste voetballer is, die ik ooit heb
meegemaakt, en twee: hoe de controverse over
het (niet) verlaten veld van T leidde tot
een levenslang wantrouwen in de bedoelingen
van T. Of, met andere woorden, hoe je als
coach van de Pels, door omstandigheden
gedwongen, voor hevige keuzes en dilemmi kan
komen te staan, die je levenslang kunnen
bijblijven. Kan je me een keiharde deadline
geven/
met groet, Dirk Wiarda.

Subject:Re: krant
Date:   Sun, 11 Apr 1999 20:56:29 +0200
From:   Dirk Wiarda <wiarda@knoware.nl>
To:     Eric Eldering
        <E.Eldering@flash.A2000.nl>

>Dirk,
>Je ideeen voor stukken lijken me prima. Nu
>nog de uitvoer....de deadline die we
>hebben opgegeven aan iedereen is 18 April,
>dus dat geldt ook voor jou, Dirk W! Nee,
>even serieus, we hebben best wat tijd nodig
>om alle stukken evt te redigeren en in te
>passen en de boel vorm te geven, en dat
>allemaal in de vrije tijd, dus vanaf 18
>April willen we graag wel alles hebben. Doe
>je best., O grote Wiarda!
>Het begint trouwens aardig te lopen, qua
>inzendingen.
>
>groeten
>Eric

Eric,
Ik weet de deadline & doe mijn best, groet,
Dirk Wiarda
```

(illustratie: Barbara Beukeveld)

Het ontbijt

Frans Kotterer

Er is die dag die altijd prachtig is, zelfs al regent het. Zon in het hoofd. Hoop en optimisme in het hart. Benen die alles kunnen.

De stad slaapt nog en weet van niets.

Linksaf de brug over. Even op de pedalen. De voetbaltas met zwachtels, pleisters, jodium, bloedsomloop stimulerende wondercrèmes en ergens ook nog een paar kicksen, glijdt bijna van het stuur.

De geur van verse koffie drijft door de Huidenstraat. Achter de deur van de Pels rinkelen de kopjes en het bestek. Een voor een stappen de spelers binnen. Aan bravoure geen gebrek.

Dit is het begin. Dit is ook het mooiste moment. Want alles kan nog. Alles lukt nog. Passes die de verdeding openspliJten. Miraculeuze passeerbewegingen. Schroeiende schoten. Onstuitbare rushes langs de lijn. Opstuivend kalk. Het hoofd doet waar het zin in heeft. Dat de benen later op de dag zelden doen wat het hoofd precies in gedachten had, is niet de schuld van het hoofd. Het hoofd heeft het beste voor. De benen begrijpen dat niet.

De benen hebben hulp nodig. Een op maat gesneden ontbijt. Veel suiker in de koffie. Een ontbijt boordevol vitaminen dankzij de sinaasappels. En scheepsladingen proteïnen want veel rood en rauw vlees en veel rauwe eieren.

Heerlijk.

(foto: Jorom Lürsen)

Frank, Auke, Ruben en Klaas aan het ontbijt '98

Er is wel eens pasta geserveerd. Werd niks die dag. Had niet alleen te maken met een gebrek aan proteïne. Pasta ziet er te vriendelijk uit. Te stijlvol. En vooral te beschaafd. Onbruikbaar op een dag als deze. Ongewenst zelfs.

Rood vlees. Rauwe eieren. Even prakken. Waar doet dat aan denken?

Juist. Een tegenstander die dacht er zomaar even langs te kunnen lopen.

Als we maar een leuke dag hebben, roept iemand. Mooi, de eerste vrijwilliger voor de reservebank meldt zich.

Rood vlees, rauwe eieren. Wat nou leuke dag?

We moeten er wel meteen tegenaan, roept iemand anders. Precies.

Rood vlees en rauwe eieren. Er tegenaan. Do or die.

Want dat is het geraffineerde van Maarten. Hij zegt niets van sport te weten. Niets van voetbal te begrijpen. Kijkt zelfs onnozel wanneer je probeert uit te leggen dat winnen zoiets is als een orgasme in je hoofd dat de pijn doet vergeten.

Dat is een act. Hij doet dit niet voor de lol. Hij wil winnen. Daarom smijt hij met borden als de sfeer iets te gezellig wordt. Winnen, watjes, winnen!

Wie wint, kent geen pijn. Zo staat het geschreven. En daarom zijn er rood vlees en rauwe eieren.

The Breakfast of Champions.

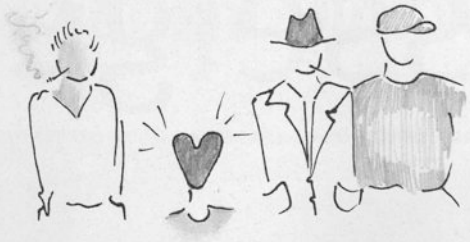

(illustratie: Barbara Beukeveld)

Muurtje

Frank Ketelaar

Het is 1968. Ik ben acht jaar. Het trotst ter wereld ben ik op mijn zwarte shirt met witte V en mijn satijnen witte broekje, het tenue van de SC Sloterpark, waar ik sinds enkele maanden lid van ben. Het weekend is druk, want ik zit ook op gymnastiek. Zaterdagochtend 25 mei wankel ik over de evenwichtsbalk, als ik in het raam boven de deur het gezicht van mijn elf jaar oudere zus zie verschijnen. Zij wenkt de juf. Ik word uit de les gehaald. Op weg naar huis vertelt ze mij dat papa is gaan slapen en niet meer wakker wordt. Mag ik het op school vertellen?, vraag ik. Thuis klemt mijn huilende moeder zich aan mij vast. Ach jongen... wat moet er van jou terechtkomen... Ik vraag nog eens of ik het op school mag vertellen. Ik zie al voor me hoe ik daarmee indruk kan maken op de hele klas.

Vanaf nu gaat mijn moeder mee naar het voetballen. Elke wedstrijd staat er een rijtje ouders als een muurtje langs de lijn: tien vaders (rond de één tachtig) en ergens in het midden mijn moeder (één tweeënvijftig). Een muur met een gat. Altijd als ik, meestal vruchteloos, een corner voor het doel probeer te krijgen, hoor ik mijn moeder gillen: Hup Frank! Heb je me horen roepen?, vraagt ze vaak na de wedstrijd. Nee, antwoord ik. Als ik speel hoor ik niks.

Het mooist zijn de toernooien.

Ik ben twaalf en ik speel in de Spartaan C1. Nooit meer zal ik beter zijn; wij spelen in dezelfde klasse als Blauw Wit, DWS en niet te vergeten Ajax C1. Het muurtje langs de lijn is inmiddels een club geworden waar mijn moeder deel van uitmaakt. Helaas, alle vaders hebben er al moeders bij.

Toernooien zijn uitjes. We vertrekken met een colonne auto's vanaf het Bos en Lommerplein het land in. Het is altijd mooi weer. Dat jaar winnen we alle toernooien en ik scoor geregeld. De muur gaat nooit op pad zonder tuinstoelen, thermoskannen, picknickmanden, plaids, zonnebrillen, fototoestellen. Mijn moeder neemt een puzzleboekje mee voor tussendoor.

Ik ben dikke vrienden met Johnny Gouka.

Wij kennen elkaar van Camping Bakkum, waar onze families de zomer doorbrengen. De hele dag doen we niets anders dan voetballen op de stoffige vlakte bij Loods 2.

Johnny's vader is een olijke man, waar mijn moeder het goed mee kan vinden. Johnny heeft geen moeder meer. Johnny is linksback van DWS C1. Ik ben rechtsbuiten. Op een koude, natte dag spelen wij tegen elkaar. In de tweede minuut passeer ik hem; genadeloos schopt hij me neer. Mijn moeder, die grapjes stond te maken met meneer Gouka, laat op slag alle vrolijkheid uit haar blik zinken. Wat een rótzoon heb jij!, zegt ze ten diepste gemeend. Hij loopt beledigd bij haar weg.

Tweede pinksterdag 1998.

's Ochtends bel ik haar op. Weet je waar het is? Sportlaan Amstelveen. Kom je er wel? Geen enkel probleem. Het openbaar vervoer kent voor mijn moeder geen geheimen.

Ik ben achtendertig jaar en vandaag is het hoogtepunt van het seizoen: het P-toernooi.

Naar mijn club RAP wil ze nooit komen kijken; ze vindt het te ruw en is bang dat ze me geschopt ziet worden. Maar dit is een toernooi. Een leuk toernooi.

Wij spelen net de eerste, traditioneel lastige, poulewedstrijd als ik haar langs de lijn zie schuiven. Tegen de tachtig, je zou zeggen vijfenzestig, waarschijnlijk net geen één vijftig meer. Voor het eerst sinds twintig jaar loopt ze weer over een voetbalveld.

Het is mooi weer. Ik ben nog net zo fanatiek als toen.

Wat is er eigenlijk veranderd?

Ik moet die dag twee penalties nemen. Ik benut ze.

Natuurlijk spelen we de finale tegen de Prins. Het blijft 0-0. Opnieuw moet ik een strafschop nemen, een van de vijf. Ik neem mijn aanloop en kijk die ellendige lange darm van de Prins in de ogen. Hij seint dat hij hem er absoluut uit gaat halen. Ik kijk strak terug, maar denk: drie op één dag, is dat niet teveel? Ik haal adem en hoor een hoge stem gillen: Hup Frank!

Hij gaat via de paal in de hoek.

Wij verliezen uiteindelijk met een penalty verschil.

Fantastisch!, roept mijn stralende moeder.

Toernooien zijn toch altijd het mooiste.

Ze vraagt of ik haar nog heb horen roepen.

Natuurlijk, zeg ik.

(foto: Jorom Lürsen)

De slager van Schiller

(collectie Wolf)

Monique Wolf

Tijdens het laatste P-toernooi kwam mijn man - en dat gaat al jaren zo - uit voor het team van Café Schiller. Ooit begonnen als één van de sterkste verdedigers van Café de Pels, is hij bij de komst van een nieuwe generatie, de generatie-Treurniet, zonder al te veel woorden uit het Pels-team weggedegradeerd. Of hij dat erg vervelend vond weet ik niet, maar ik ben nog steeds jaloers dat ik niet tussen de opvolgsters van Maria langs de lijn mee mag roepen: *"We hebben een P... we hebben een E..."*. De fans van Schiller zijn namelijk wat ouder en niet meer erg fanatiek. Mijn man voetbalt al heel lang, hij is inmiddels 52 jaar oud en speelt nog steeds in clubverband. Ik vind kijken naar voetballen leuk. Maar naar mijn man ga ik liever nooit kijken. Hij doet dingen in het veld waar ik me voor schaam. Hij vloekt niet alleen vreselijk tegen zijn tegenstanders of tegen de scheidsrechters, bij het P-toernooi soms van die aardige vrijwilligsters, hij gaat ook zonder meer over tot fysiek geweld, of trekt, om zijn minachting te tonen, zijn voetbalbroekje naar beneden. Ik kom graag naar het P-toernooi, maar niet om naar mijn man te kijken. Ik praat met vrienden en kennissen, kijk naar alle pasgeboren baby's, zie hoe ze groot worden en ik show natuurlijk mijn eigen kinderen, inmiddels tieners.

Zoals ieder jaar ging ik mee naar het P-toernooi. Maar dit keer had ik een probleem. In het Schiller-team speelde niet alleen mijn man, maar voor het eerst ook mijn 17-jarige zoon. Hoewel slechts invaller, was hij reeds dagen van tevoren erg zenuwachtig voor zijn debuut op het P-toernooi. Dat debuut wilde ik eigenlijk niet graag missen. En dat hield in dat ik voor het eerst sinds jaren ook naar mijn voetballende echtgenoot moest kijken. Wat me precies te wachten stond wist ik niet, maar ik maakte me alvast op voor het ergste.

Bij aankomst op het veld zag ik dat het geen topdag zou worden. Het weer zat tegen; jammer want dat maakt of breekt zo'n dag. Het Schiller-team had al wat wedstrijden gespeeld, met waarschijnlijk niet al te beste resultaten, want ze zaten wat te kankeren op de grond. Verdere informatie leerde dat ze er vooral de pest in hadden in een veel te vroeg stadium tegen de Pels te moeten spelen. Spelen tegen de Pels is pas echt leuk als het de finale partij is. Door zo'n fantastische uitdaging zijn dan de, véél oudere, Schiller-voetballers in staat om nog voor één keertje het onderste uit de kast te halen. Maar zo'n tussenpartijtje zou wel eens een ernstige kloppartij kunnen worden en daar keken de meeste Schiller-spelers nu zwaar tegenop. Behalve mijn man, die wist zeker dat ze zouden gaan winnen. In elk geval totdat het tegendeel bewezen was. Met algemene stemmen werd besloten om als troef mijn jeugdige zoon in te brengen. Hij zou mede een overwinning op de Pels moeten kunnen forceren. En daar was mijn probleem.

Mijn gevoelens van trots over de voetbalcapaciteiten van mijn zoon wonnen het van de gêne voor het aanstaande gedrag van mijn man. Ik stelde me dus op langs de lijn.

De wedstrijd verliep zoals verwacht. Van meet af aan zette de Pels Schiller vreselijk onder druk. Een zware klus voor mijn, verdedigende, man. Mijn, aanvallende, zoon kreeg niets te doen en liep verloren rond. Om mij heen waren de Pels-dames niet meer te stuiten, zó wilden ze hun jongens zien! Er vielen doelpunten, voor de Pels, en aan Schiller-zijde werd de sfeer wat verbeten. Net toen ik besloot dat ik het allemaal wel gezien had en me omdraaide om naar de kantine te wandelen, ontstond er rumoer op het veld. Er werd gevochten en ik hoefde niet te gaan kijken wie daarbij betrokken was. Alle supporters hadden zich reeds naar de plaats des onheils begeven en hielden zich opgewonden bezig met het scheiden van de vechters en het geven van commentaar op de boosdoener. Ik wist zeker dat het erg verstandig was om mijn wandeling naar de kantine voort te zetten.

In mijn eentje wachtte ik daar de gebeurtenissen af. Na verloop van tijd verschenen ook beide partijen met aanhang in de kantine. De sfeer was prima. De Pels-spelers en hun supporters hadden gedaan wat van ze verwacht werd en de Schiller-spelers namen hun verlies met een lekker pilsje. Over een knokpartij werd door de volwassenen niet meer gesproken. Alleen een klein meisje was nog met het voorval bezig. Ze bleef er haar vader maar naar vragen: "Pappa, waarom gebeurde het nou? Pappa, maar wie dééd het nou?". Ik zie de vader lachend naar mijn man wijzen. Ik krimp alvast wat ineen. Het dochtertje vraagt nogmaals, ten overvloede: "Was het echt dié man?". Keimpe bevestigt haar vraag, voor hem is de zaak afgedaan. Het meisje stelt bedremmeld vast: "Keimpe, dat is mijn dokter!".

Voor mij is kijken naar voetbal voorbij, zeker tijdens het P-toernooi. Ik trek mij, met Maarten, formeel terug.

Professionalisering

Jaap Nolst Trenité

Pinksterdag 1980. Ik mocht meedoen. Ze hadden wel een keeper, maar die wilde liever spelen. Een man of acht, negen waren op komen dagen, het elftal zou in de loop van de dag zijn voltooiing krijgen. Op één na, degene die mij had geïntroduceerd, maar die daags tevoren over het vloerkleed zijn enkel had verzwikt, kende ik de spelers slechts vaag.

Vanuit mijn doel zag ik al gauw dat er die dag voor mij geen heldhaftige acties zouden zijn weggelegd; het spel verplaatste zich nauwelijks. Het hobbelde wat voort, ergens rond de middenstip - een splijtende pass had niemand in de benen. In gedachten zweefde ik naar de bovenhoek, de realiteit van een volkomen verkeerd geraakte terugspeelbal was me echter te machtig. Ik zag de dames van de Pels loom in de zon liggen, verklaarbaar onverschillig voor onze verrichtingen binnen de krijtlijnen. Niettemin zwetend in mijn krappe, kunststoffen keeperstrui - geleend - toog ik na afloop van die eerste wedstrijd richting bar en bier. We werden vrienden.

Voorbij die eerste jaren ligt het omslagpunt. Er begon een straffe wind te waaien. De *Reaganomics* deden hun intrede, de eerste grote fusies in vakbond en bedrijfsleven kwamen tot stand, de BKR legde het af tegen Topkunst en de bedrijfstak voetbal moest geldstromen genereren via derden; kortom, het ging om efficiency en professionalisering.

Het spreekt voor zich dat de vonk oversloeg naar de Pels. Weg met de gezapigheid. Er werd een trainer-coach aangetrokken. Na lang onderhandelen tussen vertegenwoordigers van de selectie en de directie van de Pels werden harde afspraken gemaakt. De Pels moest meedraaien in de top. Daartoe moesten de rotte plekken uit het elftal gesneden worden. Er zou getraind worden. Er zou naar de leeftijd van diverse spelers gekeken worden. De juiste man op de juiste positie, waarbij een dubbele bezetting noodzaak was. Dat selectie en elftal op gespannen voet met elkaar staan werd de achterblijvers, in de kleedkamer happend in een gecatered gezond broodje, later duidelijk. Je prestige werd voortaan op het veld verdiend. Ik heb het dat jaar allemaal meegemaakt. Nooit vergeet ik de avond voor die dag. Door de spleet van mijn gordijnen zag ik de wat gezette, maar verder gedisciplineerd ogende trainer-coach, vergezeld van een keffende hond, door de maanverlichte straat lopen, op zoek naar nachtbrakers. Nachtbraken, wat meestal uitmondt in overdag braken, zoals het hoort. Een traditie was om zeep geholpen. De spanning liep de volgende dag hoog op, maar de P-trofee kwam waar-ie hoorde.

Een jaar later maakte ik na een armbreuk gebruik van een vrije transfer. Om de stemming te peilen, begaf ik me de avond voor het toernooi in het hol van de leeuw, dronk een biertje met de sponsor, die verontschuldigend glimlachte in zijn pijnlijk lege café.

Al in de eerste ronde moesten we tegen de Pels, waren kansloos tegen de afgetrainde, in gestroomlijnde shirts gestoken elf. Er werd goed compact gevoetbald. Ze werden aangemoedigd door verhitte, om penalties schreeuwende meisjes. Teruglopend van het veld hoorde ik hun jonge spits, die nog geen fles jenever achter z'n kiezen kon hebben, vergenoegd tegen een ploegmaat opmerken dat de vijand verslagen was.

De vijand? Die grijzende, zich in het dagelijks leven voor de maatschappij inzettende brekebenen? Die overigens ooit het Pels-team vormden, die te licht bevonden en zelfs in de selectie niet meer welkom waren? Mijn vrienden, ik, de vijand? Tja, zo gaat het als onbelangrijke zaken teveel gewicht krijgen.

Ik wens sponsor en spelers een gedenkwaardige, fijne dag toe.

Oudere mannen

Cor Jansma

"Jij bent een spion!" Ik kan mijn oren bijna niet geloven. Hij zegt het zonder een spoor van ironie. Dat de zoon van een diplomaat zo cru kan zijn. Toch zeg ik niets terug, want ik begrijp dat dit een klap is, waar Maarten in de verste verte niet op had gerekend.

De Pels is zojuist door ons, Wildschut, uitgeschakeld voor de finale van het P-toernooi. Dit jaar wordt de eerste prijs, een lichtgevende, glazen letter P, niet triomfantelijk boven de ingang gezet, wordt er niet uitbundig gefeest en niet zelfgenoegzaam nagekaart. Maar dat is nog niet eens het ergste. De wetenschap een klantenkring te bezitten die overal de beste in is - dus ook in voetbal - is opeens verdwenen. De pijler van de superioriteit blijkt zomaar te kunnen worden weggeslagen.

Omdat ik in voorbereiding op het P-toernooi met de Pels heb meegetraind, word ik na de verschrikkelijke uitschakeling door Maarten als de schuldige aangewezen. Voor het eerst in mijn leven word ik van spionage beschuldigd. Ik zou de tactiek van de Pels aan Wildschut hebben doorgebriefd. Alsof er bij de onderbondspelers van het P-toernooi überhaupt sprake van tactiek kan zijn.

Begin jaren tachtig hing er in de Pels een landerige sfeer. Het wilde ik-tijdperk was achter de rug. Door de non-conformisten van weleer werd minder over maatschappijkritiek en volkssport voetbal gesproken. Men had het nu enigszins besmuikt over carrière maken. Een paar jongens van de oudere garde waren zelfs zo square geworden dat ze bij een bank en een verzekeringsmaatschappij gingen werken. Daar leken ze zich niet eens meer voor te generen.

Gelukkig maakten Harry, Matthijs en Mark, jongens van begin twintig, toen hun entree. Samen met de jeugdige barkeeper Maarten, die heel goed bleek te kunnen tappen, wat een unicum was in een P-café, bliezen ze de Pels nieuw leven in. In het Pels-elftal maakten ze al snel de dienst uit. Moeiteloos haalde de Pels tijdens het P-toernooi weer de finale. Meestal won het die ook.

Omdat ik altijd als verdediger in het elftal van mijn oude vriend Paul Kikker speelde, dat eerst de Kikker, later Schiller en nog weer later Wildschut heette, kreeg ik de snel van positie wisselende Harry en Mark als persoonlijke tegenstanders. Ze liepen me in hun eerste wedstrijd voor de Pels zo voorbij (de Pels-Schiller 5-0). De volgende dag hoorde ik tijdens het bestellen bij toeval hun laatdunkende commentaar: "Schiller was helemaal een eitje." "Begrijp je dat nou, dat die oudere mannen nog gaan voetballen?" Eén ding wist ik toen zeker: dit wilde ik nooit meer horen.

Met de jongere garde werd gelukkig weer uitvoerig over voetbal gesproken. Neem bijvoorbeeld de avond van de uitschakeling door België voor het WK '86 (doelpunt Grun!). Op de kop van de bar namen Harry, Mark, Jan, Dirk, Herman en ik de wedstrijd door. Mark en Harry waren behoorlijk aangeslagen. Dat jongens van hun generatie de plaatsing zo onbenullig uit handen hadden gegeven. Door het geven van een exposé over de domme tactiek van het Nederlands elftal strooide ik zout in de wonden. Uiteindelijk concludeerde ik dat het met deze generatie voetballers nooit meer iets zou worden.

Naar mijn uitleg over de tactiek hadden Harry en Mark nog beleefd geluisterd, maar met mijn conclusie konden ze geen genoegen nemen. Toen ik was uitgesproken en een rondje wilde geven, werd ik plotseling door hen beetgepakt. Ik moest de Pels worden uitgezet! Voor Jan was dit het sein om snel te vertrekken, Dirk was te dronken en Herman te beduusd om in te grijpen. Bij de deur slaagde ik erin me los te worstelen, maar Harry en Mark lieten niet af. Al vechtend kwamen we achter de bar terecht, waar ik tegen de grond werd gewerkt. Een aanvankelijk ontzette barkeeper beëindigde de vechtpartij door het café te sluiten. Maria, die met haar nieuwe, jonge vriendinnen Carolien, de zuster van Mark, en Ellen bij de deur stond, moest het op de valreep ook nog ontgelden. "Maria hoort ook bij de ouderen", gilde Harry, "Eruit!" Mark wist hem nog te overstemmen: "Alle ouderen eruit! Alle ouderen eruit!"

Nog niet zo lang geleden sprak ik Maarten op een feestje. Hij was weer vader geworden. Moeder en kind maakten het best, de kinderen uit zijn eerste huwelijk hadden het naar hun zin, en Dirk mocht ook niet mopperen. Natuurlijk klonk hij niet meer zo enthousiast en toegewijd als toen hij de Pels net had overgenomen, maar ik proefde uit zijn woorden een gevoel van rust en tevredenheid. Het was goed zo.

Het doelpunt van '89

RIK VRIJMAN

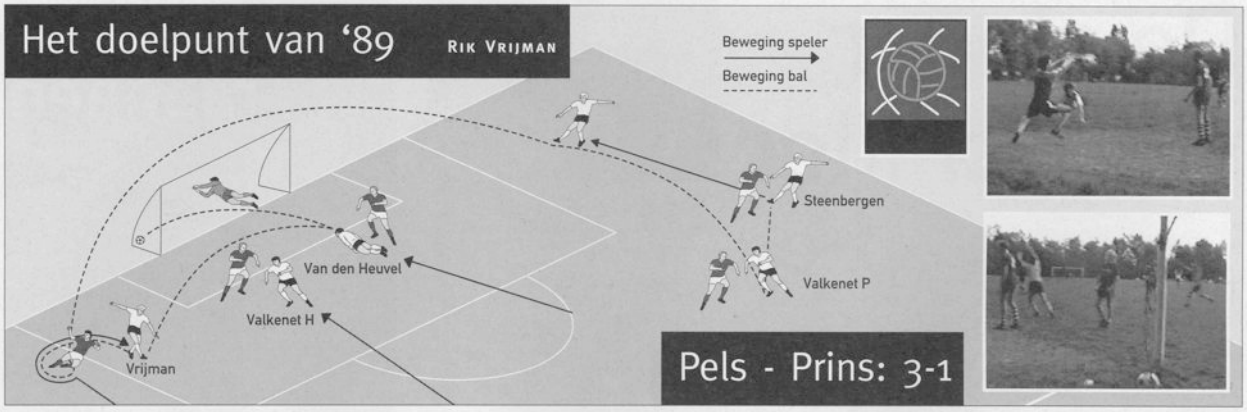

Het tweede doelpunt van Mark van den Heuvel in de finale tegen de Prins in 1989 verdient speciale aandacht. Het was het doelpunt dat de winst veiligstelde en het tweede uit de beroemde *tien minuten van Van den Heuvel*. Bovendien een van de mooiste en belangrijkste uit de geschiedenis van het Pels-team. Dankzij de 'Witman-video' was het mogelijk het doelpunt te reconstrueren. Op de foto rechtsboven zien we Mark hangend in de lucht de bal na kijken, terwijl een verdediger van de Prins verbouwereerd toekijkt. De foto rechtsonder toont de verslagenheid bij de Prins en de vreugde van de Pels-spelers. Mark (zelf niet in beeld) holt met beide armen in de lucht richting middenstip en beleeft het mooiste moment uit zijn Pels-teamloopbaan. Terecht.

Speech '89

(Video Witman '89)

Woordelijke weergave van de speech van coach Henk Spaan tijdens het Pels-ontbijt van 1989.

Mannen, ik hoef hier natuurlijk geen donderspeech te houden à la Karel Lotsy, Wim Beltman, of à la nog zo'n voetballegende wier naam bij jullie hoogstens een piepklein belletje doet rinkelen. Zo'n donderpreek zou langs jullie koude kleren afglijden als een lijntje coke van een iets te schuin gehouden spiegel. Voor een donderspeech zijn jullie veels te doorgewinterd, mannen. Niet voor niets spelen jullie in een café-elftal, jullie zijn meer de ridders van de nacht dan de cowboys van die prairie die wij voetbalveld noemen.

Ik moet eerlijk zeggen, mannen, ik heb het daar als professional tijdens deze voorbereidingsperiode af en toe wel eens moeilijk mee gehad. Met een sponsor, Maarten, bijgenaamd Maarten van de Pels, die mij bekende liever te mikken op de korte termijn, dat wil zeggen, op de verkoop van een armzalige twintig pilsjes aan drie van onze elftalgenoten op een avond vlak voor het P-toernooi, dan ze drie jus op te dringen en te gokken op een succes op langere termijn die de publiciteit van een toernooiwinst ongetwijfeld zou brengen. Of dat ik hier gisteravond om half zeven langs loop en dat ik Keimpe nog net een pilsje zie verstoppen onder een losliggende straattegel: Kinderachtig Keimpe!

Of die twee van onze spelers die op vrijdagnacht tot vijf uur in de Richter staan te hangen, stáán te hangen ja, want het conditioneel zo gunstige dansen is er nooit bij voor deze twee voorlopig nog anonimi die ik maar even Snuf en Snuifje zal noemen. Nee, ik geloof niet dat een bevlogen woord van aanmoediging zo niet ophitsing hier in vruchtbare aarde zou vallen. Ik zal het dus over een andere boeg moeten gooien.

Hoe slaagde Joris van den Berg erin, weer zo'n naam die jullie niets zal zeggen, dit monument in de Nederlandse sportjournalistiek, hoe slaagde Joris van den Berg erin Piet Moeskops zodanig te motiveren dat hij - al gestopt als professioneel wielrenner- weer ging trainen om voor de vijfde keer wereldkampioen sprint te worden? Van den Berg zei tegen Moeskops, zoals beschreven staat in die onvergetelijke scène in de klassieker *Temidden der kampioenen*: "Piet, het is maar goed dat je niet meedoet aan dat wereldkampioenschap, je zou het toch niet meer kunnen." Je zou het toch niet meer kunnen, mannen, zei Joris tegen Moeskops, die twee maanden later wel mooi bij hem voor de deur stond met de regenboogtrui.

Mannen, volgens mij zijn jullie een stelletje muzikale, academische, journalistieke, cinefiele, theatrale watjes die dit toernooi nooit zullen winnen. Ik heb gezegd.

Winnaars P-toernooi 1981-1998

1998	Prins	
1997	Pels	Eldering
1996	Prins	
1995	Prins	
1994	Prins	
1993	Pels	Eldering
1992	Pels	Eldering
1991	Schiller*	
1990	Prins*	
1989	Pels	Spaan
1988	Prins	
1987	Prins	
1986	Prins	
1985	Paleis	
1984	Prins	
1983	Pels	Wiarda
1982	Schiller	
1981	Prinses	

*Er bestaat twijfel over wie van deze twee in welk jaar won. De Prins in '90 of Schiller in '91, of andersom?

De 'neon-P' zal een jaar branden in de Pels

(collectie Hermans)

'83, het jaar van de eerste zege.
Vers bloed in de aanval.
Valkenet en Treurniet leiden het offensief naar de 'neon-P'.
De spitsen beginnen voortvarend.
Zij groeien met iedere nieuwe vrouw langs de lijn.
Alleen halverwege de strijd wreekt zich het verschil in technische bagage.
Treurniet kan het 'te weinig' niet meer compenseren met ijver.
Hij zal niet gewisseld worden.
Uitgeput en verward schiet hij in eigen doel.
Nolst gaat niet geheel vrijuit.
Maar het geeft niet.
De 'neon-P' zal een jaar branden in de Pels.
Het fijne gevoel van '83 zal de komende jaren nog wel wat doorgroeien.
Ja, we hebben een hoop te danken aan Anton.

Marie-Jo Hermans

(collectie Hermans)

HENK SPAAN

De Top Tien

Waarom bestaat deze top tien uit elf spelers? Omdat Cor Jansma me op de avond na Dirks begrafenis liet weten er geen bezwaar tegen te hebben in de top tien te worden opgenomen. En ook omdat in Cor alle anderen verenigd zijn die tot de sterren van de Pels hebben behoord. In een top tien gaan nu eenmaal slechts elf spelers. Dat is de beperking van het format.

11. Cor Jansma

Het zou me niet verbazen als ik nog met Cor in één elftal heb gespeeld, hetzij voor de Pels, hetzij voor Propria Cures. Dat schept een band die Cor toch maar mooi de elfde plaats in deze top tien heeft opgeleverd.

10. Jan Donkers

Verpersoonlijking van het begrip 'geblokte back'. Je moest hem driemaal voorbij en dan was je hem nog niet voorbij. Staat model voor alles wat het voetbal uit Noord zo geducht heeft gemaakt.

9. Nico de Louw

De Sjaak Swart van de Pels. Kon uitstekend voetballen, al hebben velen van ons de bloei van zijn carrière gemist. Zie ook: Sjaak Swart. Was een winnaar, wat zich kon uiten in verbaal geweld.

8. Mark van den Heuvel

Enorm talent werd niet geschraagd door dito mentaliteit. Scoorde tweemaal in de finale van '89.
"Wat Cruijff was voor Michels, was ik voor jou", vertelde hij me laatst.

7. Frank Ketelaar

Geboren back. Het kostte enige moeite hem daarvan te overtuigen. Zag zichzelf als aanvaller, of minstens als middenvelder. Maar de carrières van Numan en Reiziger laten zien dat het de moeite lonen kan een stapje terug te doen.

6. Hans Steenbergen

De enige Heerlandicus die ooit op de bar van de Pels heeft gedanst.
Had de bal aan de voet als aan een touwtje.
Al wordt dat touwtje de laatste jaren wel steeds langer.

5. Eric Eldering

Motor van het middenveld. Type Jan Wouters, maar als coach stukken beter dan de trainer van Ajax. Niet dat daarvoor veel nodig is. Nu ik erover nadenk: ook de pass van Eldering was beter dan die van Wouters.

4. Keimpe

Leonardo heet Leonardo, Ronaldo slechts Ronaldo, Pele heeft geen achternaam en Keimpe ook niet. Schroomde nooit een tegenstander niet alleen van de bal te beroven, maar ook van alle hem in het oog vallende ledematen.

3. Matthijs van Nieuwkerk

Zoon van Jacques van Nieuwkerk, de legendarische RKVIC-speler. Maar een geërfd talent is ook een talent. Nog altijd heerst de jonge Van Nieuwkerk in de lucht en langs de grond. Langer in het Pels-team dan wie dan ook.

2. Harry Valkenet

Als Harry ging rennen, was er geen houden aan. Hoeveel doelpunten hij voor de Pels heeft gemaakt, weet ik niet. John Frederikstad moest passen. Maar wij zien Harry door het centrum sprinten, om de bal koeltjes in een hoek te schuiven.

1. Rik Vrijman

Een natuurtalent van wie ik me het doelpunt uit een spectaculaire volley nog zo voor de geest kan halen. Wat Van Basten deed met zijn rechtervoet, herhaalde Vrijman een jaar later met links.
Waarschijnlijk heeft hij ook de omhaal op zijn conto staan.

Pels-teams

eind '70

Staand
Henneman, onbekend, Spanjer, Donkers, Gieske W, De Louw, Kooiman, Injo H, Bakker, Maas, Rijksbaron, Keimpe
Zittend
Injo D

(collectie De Louw)

begin '80

Staand
Jansma, onbekend, Treurniet K, Lammers, De Louw, Keimpe, Kroese, Te Pas, Janovitz, Hoeksma
Zittend
onbekend, Injo D, Nolst Trenité J, Lodder, Lighthart

(collectie Keimpe)

midden '80

Staand
Wiarda, Treurniet K, Van den Heuvel, Valkenet H, De Louw, Barend, Nolst Trenité J, Gieske P, Van Rooijen, Alfrink
Zittend
Scheffer, Te Pas, Van Nieuwkerk, Gieske W, Lammers, Keimpe, Nolst Trenité M, Donkers

(collectie De Louw)

1988

Staand
Lammers, Steenbergen, Keimpe, Eldering, Gieske P, Scheffer, Donkers, Treurniet K
Zittend
Te Pas, Gieske W, Vrijman, Ketelaar, Van den Heuvel, De Louw, Valkenet P, onbekend

(collectie Voorhoeve)

1994

Staand
Steenbergen, Valkenet P, Koster, Keimpe, Van Kempen, Van Nieuwkerk, Valkenet H, Lürsen, Kok, Eldering
Zittend
Valk, Ketelaar, Vrijman, Van den Heuvel, Treurniet M, Neve, Scheffer

(foto: Cees van Zuilen)

1998

Staand
Vrijman, De Korte, Staring, Lürsen, Gieske W, Steenbergen, Valkenet P, Deen, Treurniet K, Wagenaar
Zittend
Kok, Eldering, Offermans, Van Nieuwkerk, Kotterer, Stern, Ketelaar, Valk

(foto: Cees van Zuilen)

Gekozen is voor foto's die niet in de Pels hangen en met zo veel mogelijk verschillende spelers van eind jaren '70 tot nu.

Een dag uit het leven

NICO DE LOUW

Amsterdam-Texel
Zaterdag, juni 1978

08.00 | Spelers, supporters en personeel verzamelen in de Pels waar Rob Klap de krentenbollen persoonlijk smeert en de lunchpakketten uitdeelt;
08.45 | De karavaan zet zich in beweging naar Den Helder;
10.00 | De oversteek naar Texel. Op het MS Marsdiep ziet het merendeel van de passagiers elkaar voor het eerst bij daglicht;
10.30 | Op hun voettocht Hoek van Holland-Schiermonnikoog hebben hh. Klap/Wiarda met vooruitziende blik dertig fietsen gereserveerd, waardoor vandaag menig bootreiziger op zijn beurt Texel te voet zal moeten gaan verkennen;
10.45 | Ter hoogte van het graf der Georgiërs kan de eerste lekke band geplakt worden tijdens de eerste ravitaillering die toch echt niet langer kan worden uitgesteld;
11.00 | Terwijl het gezelschap het lunchpakket aanspreekt, wordt een openluchtconcert gegeven door Bert - nozzing but ze bloes - Jansen, met hoed en regenjas, zang en mondharmonica en tamboer Martin van Duynhoven, scherp gekleed wie immer en deze keer afgebiesd met een witte sjako. Niet zomaar een concert: de achterliggende drie uur worden bezongen in een instant blues;
12.30 | Het veld wordt verkend. Jansen/Van Duynhoven wijden het veld in met een selectie uit eigen repertoire;
13.15 | Onder toeziend oog der dames ontkleden de heren voetballers zich in het open veld voor wat later het begin van een traditie blijkt: de jaarlijkse slag met het Texelse voetbal. De uitslag laat weinig aan de verbeelding over: Texel - de Pels: 2-9;
16.00 | Na afloop zorgt de mobiele bar ervoor dat de Texelse gemoederen gesust worden. Amsterdam moet dan nog vijftien kilometer fietsen om het noordelijkste hotel van Texel te bereiken;
19.00 | Diner-chantant: de voetballers wordt - tussen de gangen door - de hoogst denkbare eer bewezen: muzikaal vereeuwigd worden door Jansen/Van Duynhoven. Het wijgevoel stijgt tot ongekende hoogten;
21.00 | Start van het WK '78: openingswedstrijd eindigt in brilstand, niet tot ongenoegen van de eenzame boycotter;
23.00 | Voor sommigen is de langdurige blootstelling aan daglicht en de overdosis zuurstof teveel van het goede. Anderen laten zich door dergelijke bezwarende omstandigheden niet uit het lood slaan en beginnen de gebruikelijke routine. Morgen weer een dag.

Texel Blues

of: hoe het verder ging met Gerda

JAN DONKERS

Elke dag, drie keer per dag, loopt ze naar de haven wanneer de veerboot van het vasteland gaat aanleggen. Ze kijkt de fietsers in de ogen en de wandelaars terwijl die zich gereedmaken voor een sprint naar de bus. Ze tuurt naar de mannen, de inzittenden van de auto's, de mannen achter het stuur en de branievolle jongens op hun motors. Nooit is hij erbij.

Zestien jaar doet ze dit nu al, elke dag, drie maal per dag. In het begin liep ze erheen met haar alsmaar dikker wordende buik, er zeker van dat hij ineens, op een mooie dag, van de boot op de kade zou springen, haar zou omhelsen en zich zou verontschuldigen dat hij zo lang was weggebleven.

Maar de tijd verstreek en de jongen werd geboren en ze zocht in zijn ogen en zijn haar en zijn vrolijke mond naar trekken van zijn vader. Want wie was de vader? Het kon die lange vrolijke knaap zijn geweest met die krullen en die grote mond, maar net zo goed dat verlegen studentje dat van de kruk was gevallen toen hij haar wilde zoenen. Het kon die beleefde oudere man zijn geweest met die donkere stem en dat dunne haar, maar net zo goed die rossige jongen met die kromme benen en die dwingende armen. "Ik accepteer geen nee", had hij gezegd, maar dat hadden die anderen ook gezegd, zonder zoveel woorden. En ze had ze allemaal hun gang laten gaan, in het gras achter de berenkuil, in die heerlijke lentenacht, het kon haar allemaal niks meer schelen, dronken was ze van de lente en de liefde en het bier en de geur van hun voetbalzweet en hun lacherige stemmen. Het was de nacht van haar leven geweest en ze wist dat het goed was en ze wilde geluk, eeuwig geluk voor haar en haar kindje. Hun kindje.

Na negen maanden werd Gert-Jan geboren en was de vader nog steeds niet teruggekeerd op het eiland. Ze bleef nog steeds naar de steiger lopen, drie keer per dag, eerst achter de kinderwagen, toen met de kleine jongen aan haar hand. Zomer, herfst, winter, lente. Hagelbuien of hittegolf, het deerde haar evenmin als de blikken van de eilanders die haar steeds meewariger begonnen te bekijken. Dat haar Gert-Jan een 'vastelander' als vader had, dat wist het hele eiland en dat lieten ze haar weten ook.

Toen Gert-Jan naar school ging, werd hij ermee gepest. "Mama, wie is mijn papa nu eigenlijk?", vroeg hij met een bijna bangig stemmetje. Ze tastte met haar ogen elk deeltje van zijn gezichtje af, en schudde haar hoofd en moest bekennen dat ze het echt niet wist. Die rossige krullen, tja, je zou zeggen... die donkere ernstige ogen, die had hij toch vast en zeker van die... Maar zeker weten deed ze het niet.

Op een dag, toen Gert-Jan met de klas op schoolreisje was, had ze de vroegste boot naar het vasteland genomen en de aansluitende trein naar Amsterdam. Want de namen van al die jongemannen uit de stad wist ze niet meer, maar één ding had ze onthouden: de naam van het café waar ze allemaal kwamen en waar ze voor voetbalden. Ze had het aan een agent gevraagd maar die had haar lacherig aangekeken. Tenslotte had de VVV haar geholpen en na een flinke wandeltocht langs de grachten was ze in dat café beland. Het was er duister en de vloer was van kale planken. Er zaten een paar jonge meisjes koffie te drinken. Een oudere man las zijn krant. Het meisje achter de bar telefoneerde met haar vriendje. Af en toe keek ze op als de deur openging en er iemand binnenkwam. Eén keer meende Gerda in een nieuwe binnenkomer die jongen met de kromme benen te herkennen en ze had hem verwachtingsvol aangekeken maar hij had alleen een handje pinda's gekocht en was weer verdwenen. Een half uur later was ze maar weer terug gegaan naar haar eiland.

Gert-Jan is nu zestien en wil allang niet meer mee naar de haven. Hij lacht haar zelfs uit als ze lippenstift opdoet en haar haar kamt voor ze de deur uitgaat, nog steeds drie keer per dag. "Als-ie ooit terugkomt naar het eiland sla ik hem zo van de kade af", riep hij laatst.

In zijn stem meende ze iets te herkennen, iemand, maar wie ook al weer? Elke zondag voetbalt hij, in de club van het eiland; in het eerste elftal mag hij al soms meedoen, ondanks zijn weinige jaren.

De trainer zegt dat hij talent heeft.

De monumentale P-toernooi cryptoslang

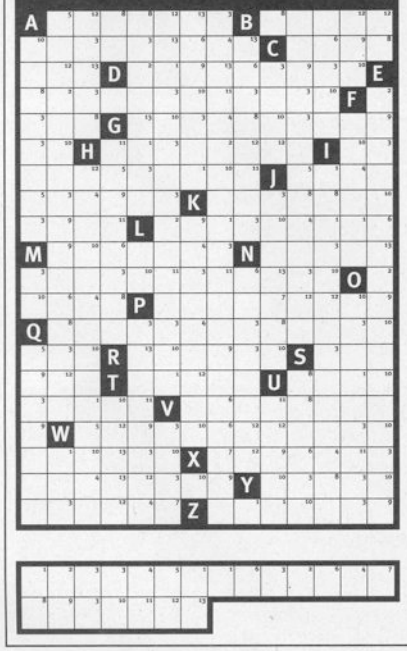

A. Ontspannend gewicht voor U (7)
B. Partij voor kleermakers en kappers (14)
C. Niet thuis om de arm houden (7)
D. Gierige schenker (9)
E. Sinterklaas (12)
F. Luizenstreek (4)
G. Die lijn moet minder krom (12)
H. Eindpunt boven water (8)
I. De STER op tafel (11)
J. 't Heden in een ogenblikje (10)
K. Kwetsuur (11)
L. Evenement - om de smoor over in te hebben (1+8)
M. Engelse krant voor toeschouwers (7)
N. Muziekinstrument bewaker (17)
O. Over hem niets dan goeds (5)
P. Wijst de weg in een vereniging (9)
Q. Leek een verdediger (16)
R. Kruidenier met enkel T(hee)? (6)
S. Een dozijn min één Duitse vallei (6)
T. Engels vervoermiddel langs de lijn (5)
U. Junkfoodplate (9)
V. Dierenbescherming met drankvergunning (9)
W. Heeft z'n zaakjes goed voor elkaar (18)
X. Huisdier in de spits bij Bordeaux (3+2+2+8)
Y. Zitplaats achter de hand (11)
Z. Waar wordt Y geplaatst? (7)

NB De oplossingen worden van links naar rechts ingevuld. Gelijke cijfers zijn gelijke letters. Onder de puzzel verschijnt bij juiste invulling een beroemde liedregel.

Stuur uw oplossing naar: 't Monumentje, Westerstraat 120, 1015 MP Amsterdam. Onder de goede inzenders verloot de directie van Café 't Monumentje een lederen voetbal. Succes!

Han Lips

KANAALZWEMMEN

LEKKER WEERTJE, MOOIE GOALS.
De mooiste was toch die van Johnny Bosman, dan het hakballetje van Nilis, op de derde plaats Di Matteo en tot slot kan ik u melden dat Rik Vrijman café De Pels gisteren op weergaloze wijze naar de overwinning van het beroemde Amsterdamse café-toernooi lobde.
In de druk bezochte finale werd café Wildschut met 1-0 verslagen.
Zo, u bent weer op de hoogte.
Veel zonning overwinningsbier derhalve en niet zoveel tv.
Ik viel er eerlijk gezegd 's nachts op de valreep pas in bij Lief & Leed waar de vraag was: wanneer bent u eigenlijk pas echt goed naar uw vagina gaan kijken?
De regie trakteerde ons vervolgens op een close-up van een van de lelijkste vrouwen ter wereld. Dit heksje stond dus op het punt iets te verklappen over een geheim waarvan ik me afvraag wie ter wereld er in hemelsnaam nieuwsgierig naar was.
Kracht om snel een van de andere knopjes op de afstandbediening in te drukken had ik niet meer, maar nog voordat de oude vrouw met het blond geverfde stekeltjeshaar kon antwoorden, lagen mevrouw Lips en ik moe maar zeer voldaan te slapen.

HAN LIPS

(HET PAROOL dinsdag 20 mei 1997)